

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam
273. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1933. évi november 27

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézhísítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETESEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Ma: Lássuk Bukarest magyarjait!

Ujjászületik-e, vagy meghal a Népszövetség?

A bénulttá, tehetetlenné vált leszerelési értekezlet szalmacséplő ülésezéseit hosszas vajadás után elhalasztották a jövő esztendőre, pontosan január 22-ikére, azaz a népszövetségi tanácsulást közvetlenül követő napokra. Győzedelmeskedett tehát az angolok által megtehősen támogatott olasz álláspont, amely szerint mindaddig nem lehet szó érdemleges munkáról, amíg a németeket valamilyen módon újból bele nem vonják a tárgyalásokba.

A leszerelés problémájának megfigyelésével természetesen elhatározó válságba jutott a Népszövetségnek nevezett genfi intézmény is. Mert a fegyverkezés kérdésének megoldása, vagy meg nem oldása, döntően befolyásolja a békediktátumok s általában a nemzetközi béke ügyét, már pedig a Népszövetség éppen a nemzetek békés együttműködésének előmozdítását tűzte ki legfőbb feladatául. S a leszerelés kérdését maguk a győzők hozták szoros összefüggésbe a békeszerződések és a béke sorsával, amikor ünnepélyes ígéretet tettek arra, hogy fokozatosan ugyanarra a színvonalra szerelnék le, amelyre a legyőzötteket kötelezték.

A Népszövetség tagállamai csak papíron egyenjogúak s mindeddig papíron maradt a fegyverkezés terén való egyenjogúság is. A győző államok nemhogy leszereltek volna ugyanabban a mértékben, aminőben a legyőzötteket lefegyvereztettek, hanem ugyanakkor, amikor állandó ellenőrzés alatt tartották a vesztesek haderejét, maguk szüntelenül növelték hadikészültségüket. Ezáltal aláásták a békediktátumok amugyis fiktív erkölcsi bázisát, hiszen a leszerelés éppolyan kötelezettség, mint a szerződések egyéb rendelkezéseinek a teljesítése. A győztesek leszerelése nélkül a főként francia befolyás alatt álló Népszövetségnek nem lehet ereje nemcsak a valódi, őszinte béke, hanem még a fegyverrel díktált béke fenntartására sem.

A genfi intézmény mondva csinált egysége most már teljesen szét is esett. Tulajdonképpen sohasem is volt meg, hiszen a tagállamok a Népszövetség keretében régóta szövetségi csoportokra oszlottak meg, amelyeknek homlok-egyenest ellentétesek a politikai és gazdasági érdekeik. Az ellentéteket most a leszerelési értekezlet csődjé egészen nyíltá tette. A gazdasági együttműködésnek és egyáltalában a békés együttélésnek politikai előfeltételei vannak, mint a fegyverkezés terén való egyenjogúság s ezzel kapcsolatban a békeszerződések nyilvánvalóvá lett hibáinak és tarthatatlan rendelkezéseinek a módosítása. Csak ugy maradjon fenn a Népszövetség, ha nem a győzők jogainak egyoldalú ügyésze, hanem a múlt nyos béke előmozdítója, az érdekeltek érteketjes kiegyensúlyozója. Ennek a hivatásának pedig jelenlegi szervezetével nem képes megfelelni s ezért sorra elfordulnak tőle már a győzők is.

Angliában is egyre egyöntetűbb az a felfogás, hogy a Népszövetséget újja kell szervezni. Az angol közvélemény pedig meggyőződésebb hivo ennek az intézménynek az önző franciáknál is, akik csak eszköznek tekintették eddig saját érdekeik biztonságának a körülbástyázására. S az angolok közreműködésével az olasz javaslat bizonyára érvényt szerez magának. Olaszország tudvalevőleg elengedhetetlennek tartja a népszövetségi szervezetnek a négyhatalmi paktum szellemében való átalakítását. Két tanácsa legyen ennek a nemzetközi parlamentnek: nagy- és kistanácsa, amelyek közül utóbbinak csak a nagyhatalmak legyenek tagjai, tehát afajta direktórium-jelleggel bírjon. A népszövetségi alapokmányt ne legyen a békeszerződések függeléke, hanem ön-

Országszerte kezdetét vette a nyugdíjfizetés

Bukarest, november 26.

A pénzügyminisztérium rendeletére szombaton országszerte kezdetét vette a nyugdíjak kifizetése. A rendelet értelmében legkésőbb december 9-ig kifizetésre kell kerülniök a polgári és katonai nyugdíjasok, valamint a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva-összes, november hónapra járó illetményeinek. December 9-ikén aztán kezdetét veszi a decemberi járandóságok folyósítása, hogy karácsonyig minden nyugdíjas és rokkant megkapja arra a hónapra eső nyugdíját.

Ezzel egyidejűleg a pénzügyminisztérium intézkedett, hogy a Törlesztési Pénztár haladéktalanul bocsássa az általános nyugdíjpénztár rendelkezésére a szükséges adóbe- és mennyiséget, az 1932. január 1. előtti nyugdíjhátralékok sürgős kiegyenlítésére. Ezeknek a nyugdíjhátralékoknak az összege közel egymillió lej. A nyugdíjpénztár külön bizottságot állított be, hogy az adóbe- és kiutalását a lehető legrövidebb idő alatt lebonyolítsák.

Franciaországban baloldali kartell-kormány következik

Herriot kap megbízást, de nem fogadja el, mire Chaumpey lesz a kormányelnök, aki megalakítja a baloldali kartellt

Páris, november 26.

A francia kormányválság aránylag gyorsan és simán lezajlik. A jobboldal tegnap este és tegnap éjszaka még erős akciókat harcolt végig, hogy következhesék, de mára teljesen kitisztult a helyzet és így — a jelek szerint — már szó sem lehet arról, hogy a neoszocialistáktól a Tardieu híveig terjedő koalíció kerüljön uralomra.

Még reggel súlyos jobboldali hangok hallatszottak. Ordinaire a jobboldali koalíció mellett tört lándzsát és azt követelte, hogy osszassa fel a kinevezendő kormányt a parlamentet, irassa ki az új választásokat és a szavazás eredményére támaszkodva, tekintély-kormány álljon az ügyek élére.

A reggeli lapokban Tardieu is megszólalt, aki azt hangzottatta, hogy csak abban az esetben vállalná a kormányt, ha szabad kezet kapna arra, hogy Poincaré kormányzási módszerét és erélyét gyakorolhassa. Poincaré 1926-ban megmutatta — mondotta Herriot —, hogy miképpen lehet erős kézzel és diktatórikus eszközökkel konstruktív pénzügyi politikát keresztülvieszkölni.

Tardieu ebben a nyilatkozatában arra célzott, hogy a francia frank végromlásának napjaiban engedte Franciaország kormánya élére Poincarét, aki Cheront állította a pénzügyek élére, aki viszont könyörtelenül és tekintet nélkül gazdálkodott. Ennek a diktatúrának eredménye

is volt, amennyiben a sárga földig lezüllesztett frank visszanyerte európai tekintélyét, sőt a deficitet államkassza Cheront távozása után 20 milliárd franknyi felesleget őrzött.

A nagy jobboldali kirohanással szemben Leon Blum mérsékelt hangon a Populaire-ben szólalt ma reggel meg és a hatalmat egyedül a szocialistáknak követele. Azért követelt Leon Blum kizárólagos uralmat — mondja a kiáltvány —, mert csak pártkormány — és főként egy egyetlen pártra támaszkodó kormány tudja a maga pénzügyi programját megvalósítani. Ő a szocialisták pénzügyi programja után látja a megoldást és ezért annak megvalósítását ajánlja.

A déli órákban Párisban még nem tudott senki semmit.

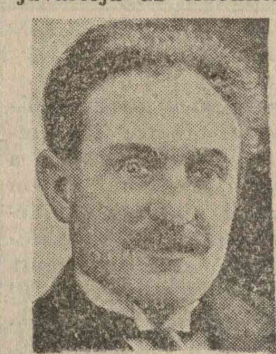
A déli lapok mindössze annyit jelentettek, hogy a pártok permanens tanácskozásokat folytatnak és folyik Lebrun elnök audiencia sorozata is.

A kora délutáni órákban jött meg azután a hír, amely azt közli, hogy minden valószínűség szerint baloldali kartell-kormány következik.

A délutáni órákban összeülnek a francia politika baloldali pártjai, amelyek a radikális polgári pártok és a szocialisták párt-árgyalatait foglalják magukba. Ez a délutáni közös értekezlet hozná össze a kartellt, amelynek azután uralomra kell kerülni.

Mint pozitív megoldási formáról, arról

beszélnek e percben Párisban, hogy a baloldali párt-kartell megalakulása után Lebrun Herriotnak ajánlja fel a kormányelnökséget, aki azonban betegségére való tekintettel, azt visszautasítja és azt javasolja az elnöknek, hogy az Chaumpey-t bizza meg az új kormány megalakításával.

Chaumpey

Általában Párisban az a vélemény, hogy ezalkalommal nem lehet elhuzni a kormányválság megoldását, mert ez nemcsak többségi válság, hanem a parlamenti rendszer válsága is lehet, ha a jobboldali erők időt kapnak arra, hogy felsorakozzanak.

A baloldali kartell-kormány mindenestre elmérgesítené a német kérdés európai állását is, mert feltétlenül maga felé vonzaná az angol külpolitikát, amely e pillanatban ugyanazon az úton van, a melyre Olaszország tévedt és amelyen most az a cél, hogy a német külpolitikai követeléseket, ha nem is egészen, de részben teljesítsék.

Értelmet adni a genfi parlamentnek, amelynek eddig ugyanolyan botosinálta többsége volt, mint a romániai országának. Ha az újév megújodott, igazi Népszövetséggel ajándékozta meg a világot, akkor a fegyverkezési verseny ellenére is bizni lehet az egyensúly és béke fennmaradásában. Ezért azok a Genfen kívüli tárgyalások, amelyek olasz és angol kezdeményezésre a közeljövőben mennek végbe, valószínűleg San Remóban, Németország bevonásával, igen messzemenő jelentőséggel bírnak. Meg fogják pecsételni az eddigi álnépszövetség és álbéke sorsát.

Tessék kívágni és eltenni!

14. sz. SZELVÉNY a B. L. novemberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1933 november havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Az angol határozati javaslat a Népszövetség elé utalja Magyarországot revíziós igényeivel

London, november 26

Az angol alsóház revíziós vitájának anyaga és a revíziópárti képviselők határozati javaslata most jelent meg nyomtatásban. A határozati javaslat azt a követelést állítja fel, hogy a legyőzött államok vissza kell adni mindazokat az országrészeket, amelyekre szükségük van és Magyarországnak ez a határozati javaslat azt a tanácsot adja, hogy idevonatkozó konkrét kérésével forduljon a Népszövetség legközelebbi ülészaka elé. A határozati javaslat elfogadását illetően az angol alsóház még nem döntött.

Az adóban árfolyama 67 lej

(Bukarest) Az adóbonokat egész rövid időn belül a Banca Națională lombardizásra alkalmas papírnak nyilvánítja. Ennek a hírnek hatása alatt az adóbonok árfolyama tegnap a bukaresti tőzsdén emelkedett. Az adóbonok legmagasabb árfolyama tegnap 67 lej volt. Arról is beszélnek, hogy a kormány rövidesen engedelmét ad arra, hogy az adóbonokkal 1932-es adótarozást is fizessen a bön tulajdonosa és ezért az a vélemény, hogy az adóbonok tőzsdei árfolyama rövidesen ismét emelkedni fog.

Két brailai hentes szörnyű kalandja a levágásra szánt disznóval

Braila, november 26
Pénteken reggel különös szerencsétlenség történt Brailában.

Condrea Andiei és Gheorghe Anton brailai hentesek egy disznót akartak levágni.

A megvadult állat rátámadt a mészáro-

sokra és a szó legszorosabb értelmében összemarcangolta őket.

A két megtámadott embert csak irtózatos harc után sikerült megmenteni a megvadult disznó elől.

Condreát és Gheorghet súlyos sebesülésekkel szállították kórházba.

Nincsen paktum, majdnem minden párt egyedül vesz részt a választáson

Állandósult a vasgárdistákkal való csatláozás Menesztik a polgármestereket

Bukarest, november 26.

A választási frontok most már általában kialakultaknak tekinthetők s az egész helyzetet az előző parlamenti választásokhoz képest leginkább a paktumok elmaradása jellemzi.

Sem a kormány, sem az ellenzéki pártok nem kötöttek figyelemreméltóbb választási kartell, hanem a másféltucatnyi pártalakulat mind önállóan marakodik az agyonagított polgárok szerencsétlen szavazatairól.

Az utóbbi években a szászok, ukránok, zsidók, szinte törvényszerűen, a kormánnyal mentek. Most a kormány valószínűleg csak Jorgát veszi fel a tankjára, állítólag azzal az indoklással, hogy a valeni professzor és néhány hívének személye csak emelheti a jövő parlament színvonalát. Folytak más paktumtárgyalások is, de mind megszakadtak. Így nem sikerült a Goga-Cuza-kartell, aztán a „konverzionisták és inflacionisták” (Lupu-Junian-Argetoianu) összefogása s nem jött létre, — amint előrelátható volt, — a három munkaspárti frakció egységfrontja sem. Csak az Averescu-Filipescu-féle konzervatív együttműködés vált véglegessé.

Miután minden erőfeszítése ellenére sem tudta egybekovácsolni a szociáldemokraták, független szocialisták és kommunisták egységfrontját Bujor Mihály, a nemrégiben kiszabadult híres munkásvezér, a Gheorghiu dr. és Cristescu vezetése alatt álló egységes szocialista párt listáin jelöltette magát. Ő a listavezető Bukarestben és Covurlimegyében.

UJABB JELÖLÉSEK

A szociáldemokrata párt nem fogadta el azt az ajánlatot, amelyet az egységes szocialista párt, Bujor közvetítésével, általános munkaspárti egységfront létrehozatalára tett, s ország-szerte önálló jelölőlistákkal vesz részt a képviselőválasztáson. A központi vezetéség magának fenntartott jogánál fogva, most megállapította a listavezetők és második jelöltek személyét. Ezek a következők:

Alsófehérmegye — Jumanca József, Garbovan Simon, Serbu Grigor.
Arad — Strengar-Damian Sava, Vadász dr. Bihar — Böszörményi Emil dr.
Brassó — Jancu Iancu dr. és Bagoly János.
Kolozs — Hoffer Géza és Salbadus János.
Fogaras — Cretu János.
Hunyad — Flueraş János, Moscovici Ilie, Gherman Eftimie.

Szilágy — Flueraş János és Bruder Ferenc.
Szatmár — Bartalis Sándor.
Szeben — Receanu János.

Nagyküklüllő — Stroeia György és Uhlár János.

Temes-Torontál — Clopotel Ion és Pirovsky János.

Háromszék — Bartha Károly és Ungár Fülöp.

SZATMÁRMEGYÉBEN

eddig összesen hat listát tettek le a törvény-széki elnököl.

Elsőnek természetesen a liberális-párt adta be listáját, ugy a képviselő, mint a szenátor-választásokra. A képviselőválasztásokon lista-

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

Subalpin 430 m.

DIÉTÁS
GYÓGYINTÉZETMár napi
P. 16-tól.

legideálisabb őszi-téli klímátikus üdülőhely. Intenzív magasi insolat. Páratlan ki-látás a fővárosra.

Legelsőrangú szanatórium el-látást nyújt 5-6-szori diétás étkezéssel, vízkurával együtt.

vezető dr. Drágos Teofil, a második helyen egy regáti kerül, míg a harmadik helyet dr. Tibil Joan nagysomkúti ügyvéd kapja. A szenátorválasztásokra a liberálisok Drágos Auré görög katolikus esperest jelölték. A nemzeti parasztpárt Popovici Mihály volt igazságügyi miniszterrel a képviselői jelölőlista élén indult a választási küzdelemben. A 3. számú lista: Gogaék. Listavezető: Barbu Ilie Carol volt prefektus. A Junian-párt listavezetője Proto popescu Nunuca volt képviselő, az Argetoianu párt Cecea D. Ilie szatmári ügyvéd.

A tegnapi nap folyamán Cuza hívei is megjelentek a törvényszék elnökénél és le akarták tenni listájukat, amelynek élén Cătuşanu kolozsvári egyetemi tanár, az ismert antiszemita vezér áll. A törvényszéki elnök azonban nem fogadta el a jelölést, mert a jelölők személyazonosságát nem látta kellőleg igazoltnak.

A szociáldemokrata párt még nem kapott utasítást a központtól s így még nem tette le a listát.

A zsidó párt most ejti meg a jelöléseket. Minden valószínűség szerint a párt helyi tagozatának elnökét, dr. Borgida József ügyvédet jelölik elsőnek.

A törvényszék folyosóját egyébként ismét defektívek őrzik, nehogy a kommunisták és vasgárdisták is le tudják tenni listájukat. Erről azonban valószínűleg nem kerül sor, mert — értesülésünk szerint — a kommunisták nem akarnak Szatmármegyében fellépni.

A magyar párt listáján, — mint megírtuk — dr. Jakabffy Elemér, a város volt magyar képviselője a listavezető.

EGY POLGÁR VALLOMÁSAI

— A francia válság —

Irja MÁRAI SÁNDOR

Ezen a nyáron, csaknem benuitán a fáradtságtól, idegességtől, nikotintól és reménytelenségtől, gyanútlanul kószáltam a Loire partján s elmondhatatlanul untam magam. Párisi barátok ajánlották pihenőnek ezt a Lavardin nevű falut, állítólag az egyetlen helyet, ahol az elmúlt esztendő hajszáját maradék nélkül ki tudom heverni. Tökéletes csend, mondták, néhány műemlék, egyetlen vendégfogadó, jó levegő, jó kis borok, a Loire-menti táj szelíd bája — egyszerűen elég egy hét ezen a helyen s „ki leszek cserélve”. Félvelek Már két nap elég volt. Ha az ember nagyon fáradt a metropolis lármájától, mindenből hamarabb elmehet pihenni, mint az ugynevezett „csendes” helyekre, ahol az idegek a hangosfilm-felvételek érzékenységgel reagálnak a legkisebb zörejre. Lármát csak homeopata-módszerrel lehet gyógyítani: aki nem bírja már Páris lármáját, menjen át egy hétre Londonba s boldog lesz, ha visszatérhet. Egyszerűen a „csendes hely”-elmélet másodnapra megbukott. Ebéd után félrevontam a korcsmárost:

— Hová lehet itt menni?

— Itt? — felelte lenézéssel —. Sehova.

Megtudtam, hogy ő is unja a helyet. Ez meglepett, mert hatvan éve nem mozgott el onnan. Azt hittem, megszokta. Bizalmasan eladta, hogy Lavardin a legunalmasabb hely a világon, lakosai rosszindulatúak és nagyszájúak, a helység vize nem egészséges s a jegyzőnek viszonya van a postamesternővel. Mindez lesújtott De négy kilométer távolban megtalálom Montoiret, mondotta, járási székhely tiz-

ezer lakossal, mozával, gyógyszerházzal, garázzsal, katedrálissal, modern hotellel, zenés kávéházzal, ő maga is oda szokott járni, ha már végkép nem bírja szülőfaluját. Sétáljak át. Kényelmesen egy óra ut az egész.

Montoire, kezdetben, elbűvölt. A Loire partján feküdt, mintegy meséskönyvben s főterén kötéláncos produkálta magát érkezőem pillanatában. Nagy tömeg nézte, városias öltözetű parasztok és paraszti öltözetű francia kisbúrgisok — ha nem tudtam volna, hogy franciák, észrevehettem volna abból is, hogy a kötéláncosnak, mikor nyaktörő produkciói után tányérozni kezdett, senki nem adott egy vasat sem. Nem akartam kinos feltűnését keltetni s én sem adtam. Talán rossz volt a termés az idén, gondoltam szánakozva. Bejártam a várost, ültem a zenés kávéházban s egyszerre torkonragadt a francia kisváros emésztő, öngyilkosságra ösztökélő, sivár unalma. Francia kisváros, aki nem ismeri, nem tudja még, mi az életveszély! Kinos honvágy fogott el városiaság, fény, láрма után. Megkérdeztem a pincért, merre van itt a legközelebbi nagyváros?

— Tours, — felelte.

— Mennyi a lakosa?

— Ötvenezer.

— Messze van ide?

— Ötven kilométer.

— Lehet itt valami járművet bérelni?

— Talán, — mondta óvatosan.

Óvatossága indokolt volt, mert, tekintettel a szombat estére, a városka egyetlen fuvarozóállalata már becsukott.

Szombaton itt mindenki hétvéget csinál és leissza magát. A garázsos, kis, köpcös, fiatal, aki, mint cégtábláján olvastam, szántógépet is képviselt itt, keltetlenül hallgatta meg kérésemet. Ő már lemosakodott, mondta, mint egy érvt. Csakugyan, ő is, felesége is, ünneplőben ültek az irodában, készültek valahova. Szombat-vasárnap nincs fuvar Montoire-ban.

— Nézzé, — kérleltem — Tours ötven kilométer, mi az? Megfizetem az utat, a tetejébe veszek Madamenak is, Őnek is egy mozijegyet Toursban. Éjfélre vissza lehetnek. Akarja?

A potya mozijegy kilátása szemmeláthatóan felvillanyozta a házaspárt. Minden francia meghal egy kis potyáért. Sebesen sugdolódtak, aztán elindultunk egy kis kocsi. Madame ült a hátsó ülésen. Monsieur vezetett. Egy óra alatt beértünk Toursba. Fellélegzettem. Toursban nagy becsületük van az írónak. Zóla, Balzac, France, még az élő Duhamel is utcát kaptak itt. Hátha, gondoltam reménykedve. Jókedvemben, miután a prefektura előtti téren kifizettem az ut árát, megtetézve a mozijegy költségével, meghívtam a házaspárt a város legelőkelőbb kávéházába aperitifre. A mozi csak jó óra múlva kezdődött.

A meghívást nem bántam meg. Most már, hogy kapcsolatunk üzleti részét lebonyolítottuk, az asszony is, a férfi is, jómódu francia kispolgárok, súlyt helyeztek a nyájas társadalmi formázásokra. Bókákat mondunk egymásnak, az első rendelést én fizettem, a következőt ő, s így tovább. Szaporán pergő nyelvvel fecsegték. Élveztem beszédüket, mindketten itt születtek a Loire mentén, a legtisztább francia vidéken. Anatole France s idejét öregkorára franciául tanulni. Nekem sem árthat, gondoltam. Fülemben húztam ezt a kristálytiszt, argot- és tájszólás nélküli francia beszédet. Egymás szavába

vágtak, úgy adtak elő, az asszony pletykákat, az összes pletykákat, melyek a Loire mentén a kastélyokban s a kunyhókban ezidőszerezt esedékesek voltak hátborzongató történeteket öreg urakról fiatal nőkről és viszont. A férfi, persze szívesebben politizált, majd áttért a komolyabb közgazdasági kérdésekre. 1933 nyarat irtuk és a világ azt hitte, különösen a francia világ, hogy a „krízis”, ahogy ők nevezték, elérte tetőpontját. Érdekel mit szól egy ilyen kis francia búrgis a elcsépett „Világválság”-hoz?

— Ön traktorokat is árul? — kérdeztem.

Megmondta a gyár nevét, melynek szántógépeit Montoireban ő képviselte.

— És mely az üzlet?

— O, la, la, — mondta. — Ez a mi népünk, uram!

— Szegények?

— Azt nem mondhatnám. Mindenkinek van pénze a bankban.

— A természet milyen volt? — kérdeztem kinomban, mint Ferencz József.

— Kitűnő.

— Hát akkor?

— Semmi akkor, — mondta. — Ez egy ilyen nép itt. Ezeknek nem lehet eladni szántógépet, se máségyebet.

— Talán nem váltak be itt a traktorok?

— Dehogynem. Élnek-halnak utána. Minden parasztnak leghőbb vágya, hogy szántógépe legyen s feladhassa az ökor virscafot. De van valami, amit még jobban szeretnek: a pénzt. A készpénz uram. Embernek fogalma nincs arról, milyen nehéz ezekkel üzletet csinálni. Itt úgy kell elcsipni a vevőt, uram, röptében, amíg áthalad a piac téren, ahol eladta a marhát, vagy a gabonát s még mielőtt befordul a sarkon a bankba, ahol a kamatra beteszi a pénzét. Ezt a pillanatot kell elcsipni, amíg a betévesárlót a bank kanyarig ér, mert ha egyszer már bankba

JELÖLT A BRASSÓMEGYEI
MAGYARSÁG

Brassó megye községeinek magyarpárti tagozatai, a rendes szokásnak megfelelően, tegnap délután tartották meg Brassóban a brassói tagozattal együttes képviselőjelölő gyűlésüket. A Péter Antal brassói tagozati alelnök vezetésével megtartott gyűlésen a legszebb összhang és emelkedett lelkesedés nyilatkozott. Egyhangú határozattal lett listavezetőül megjelölve Szabó Béni eddigi képviselő, míg a második helyre Sipos András hosszafalusi ág. el. lelkész, a harmadikra pedig dr. Ambrus brassói róm. kath. lelkész jelöltetett.

A választási harc levezetésének kérdésével is behatóan foglalkozott a tagozatok együttes gyűlése. Elhatározták, hogy mindent megtesznek a jelöltek győzelmének biztosítása érdekében. A választás levezetésére megválasztották, egyhangú határozattal, a választási vezetőül Szele Béla dr.-t, a magyar párt brassói tagozatának egy évvel ezelőtti, egészségi okokból lemondott elnökét választották meg, alelnökké pedig Papp Endre dr. hosszafalusi ügyvédet. A gyűlés végzetével küldöttség kereste fel Szele Béla dr.-t, hogy a tisztség vállalására felkérje, de a küldöttség nem találta meg, mire mai napon Péter Antal dr. kereste fel az együttes gyűlés megbízásából és tolmácsolta a tagozatok kívánságát és állásfoglalását. Szele Béla dr. köszönettel vette tudomásul a megjelölését, de kijelentette, hogy egészségi állapota meggátolja abban, hogy a tömérdék igazgatóval járó vezetői tisztséget vállalhassa. A legutóbbi választások előtt már elhatározta, hogy a párt elnökségéről lemond, mert tapasztalta, hogy az ezen tisztséggel járó tömérdék munka és izgalom károsan befolyásolja egészségi állapotát. Az akkor időközben bekövetkezett választásokra való tekintettel, lemondását elhalasztotta és teljes erővel belefeküdt a választási harcba, amely meghozta a győzelmet, de egyben az ő egészségi állapotában súlyos következményeket eredményezett. Így volt aztán kénytelen 1932. őszén a pártnak bejelenteni, hogy képtelen tovább viselni a terhes elnöki tisztséget. Az az egészségi ok, amely erre a lépésre kényszerítette, most fokozottabb mértékben fennáll és így egészségének komolyabb veszélyeztetése nélkül nem vállalhat igazgatói és nagy fáradságokat eredményező munkát. Kijelentette azonban, hogy tapasztalatait, tudását és tanácsait készséggel becsatolja a választási vezérőrbizottság rendelkezésére, ám a felelős vezető tisztségét nem vállalhatja. Péter Antal dr. ismételt kérésére aztán az a megállapodás jött létre, hogy Szele dr. orvosa döntse el a kérdést. Ha az orvosi vélemény megengedhetőnek találja az elnökséggel járó munka és izgalom vállalását, akkor Szele dr. ellére áll a vezérőrbizottságnak, ellenkező esetben csak mint segítő és tanácsadó működhetik közre a brassó megyei magyarságra váró nagy küzdelemben.

ette a pénzét, nincs emberi erő, mely rábírja, hogy azt megegyezően kivegye onnan.

Hallgattunk. Tünődtem. Fejcsóválva mondtam:

— Nem értem. Hát ha a környék ilyen gazdag itt, az emberek tehetősek, mindenkinek pénze van a bankban, a parasztok szeretnének is szántógépet, csak éppen nem szívesen nyulnak a strimfliszárba, miért nem vezeti be energikusan a részletüzletet? Ez igazán a legegyszerűbb a világon.

Nyitva maradt a szája, úgy bámult rám.

— Tessék? — mondta és közelebb hajolt, mint aki nem hall jól.

— A részletüzletet? — ismételte aztán elképedve. — Itt? A Loire mellett?... Ezt komolyan mondja? No, ne trefáljon. Hiszen, ha itt egy paraszt egyszer részletre venne valamit s az kitudódna, másnap az egész család a Loire-nak menne szegényében...

Felállt, begombolkozott, fizetett. Idegenül bámult reám. Megérezte rajtam a gyamságot, hogy idegen világból érkezem, ahol olyan homályos és szegényteljes üzletléllyel foglalkoznak, mint a részletüzlet. Karját nyújtotta nejemnek, elment és nem láttam többé, de elhoztam ezt a mondatot emlékeimbe a Loire mellől s ha azt hallom, vagy olvasom, hogy már Franciaország is elmerül a válság áradataiban, szívesen előbb biztosat tudni arról, vajjon ad-e el már részletre szántógépet a monroire-i garasztulajdonos?

Máris van dolga a központi választási
bizottságnak

A központi választási bizottság, amelynek élén Lupu, a Semmitőszék elnöke áll, tegnap este megtartotta első érdemi ülését s tudomásul véve azt, hogy a kartellbe lépett Averscu-Filipescu-párt az előbbi jelével vesz részt a választásokon, tárgyalás alá vett több felelősséget a listarend megállapítása ellen. A nemzeti-parasztpárt részéről Madgearu, a georgisták részéről pedig Brătianu György kifogást emeltek amiatt, hogy az ő listák 5-ik, illetőleg hatodik helyre kerültek. Kérték a sorrend megemmisítését és sorshuzás elrendelését. A bizottság mindkét felelősséget elutasította, azzal az indoklással, hogy sorsolásnak csak akkor van helye, ha a lajstromokat több párt egyidejűleg nyújtotta be.

Ma este a bizottság még több más felelősséget tárgyalt le, amelyek mind a sorrend megállapítását kifogásolták különböző megérkekből.

CSATÁK A VASGÁRDISTÁKKAL

A vasgárdistákkal való csatározások mindennaposokká váltak, különösen a besszarábiai és okirálysági megyékben.

Falticeni városkában tegnap hetivásár lévén, egy tucatnyi vasgárdista propagandába kezdett a falusiak között s rengeteg uszító tartalmu kiáltványt és röpcédulát osztott szét. Nemsokára megjelent a piacon egy rendőrszakkasszal a főügyész, elkoboztatta a propaganda-iratokat s széttergette a vasgárdista diákokat.

Elkobozták a georgisták
brassói lapját

Miután a kormány napról-napra meghiusította a georgistáknak minden kísérletét, hogy a betiltott Miscarea helyett új pártlapot jelenítsenek meg, Brătianu George hívei szombaton Brassóban próbálták lapot kiadni „Inainte” címen. A hatóságok idejében értesültek a szándékról, sőt arról is, hogy az Unirea nyomdában már nyomtatásra került lap lázító cikkeket tartalmaz.

Felsőbb rendeletre, a főügyész megfelelő rendőri készütséggel kiszállt az Unirea-nyomdába s elkoboztatta a lap félig elkészült példányaikat és a kéziratokat, majd házkutatást tartott Negus dr. ügyvédnél, a helybeli georgisták vezérének, aki a lapot összeállította. A házkutatás eredményéről nem adtak ki információt.

ARADON ÉS TEMESVÁRON
FELÜGGESZTETTÉK A POLGÁRMESTEREKET

A belügyminisztérium a temesvári és aradi városkában, feljelentések alapján bevezetett vizsgálatok lefolytatásáig táviratilag felfüggesztette állásából mindkét város polgármesterét. Helyükbe helyettesek kerülnek, természetesen a liberális tanácsadók köréből.

Rendkívüli gyermekgyilkossági tragédia
az aradi törvényszék előtt

Az örületbe és kettős gyermekgyilkosságra hajszolt a vérbaj egy családapát

Arad, november 26.

Megdöbbentő és fájdalmas tragédia képe bontakozott ki szombaton délelőtt az aradi törvényszék első tagozata előtt egy gyermekgyilkossági vád büntügyi tárgyalásán.

Sas Miklós nagylaki gazda ült a vádlottak padján. A vád szerint ölébe vette két kis gyermekét s besétált velük a Marosba, egészen addig, amíg az ár elkapta őt is s vele együtt a gyermekeket is. Ő kiűszott a Marosból, a két kisgyermek azonban odaveszett.

Az ügyészesség igazoltnak vette a gyermekgyilkosság vádját: A gazda szándékosan vitte a Maros hullámaiba két gyermekét, hogy elpusztítsa őket.

Egyizben már volt egy törvényszéki tárgyalás ebben a szokatlan, szinte 'ihetetlen ügyben. A gazda akkor makacsul tagadott és a bíróság a bizonyítás kiegészítése érdekében elnapolta a tárgyalást. Most már nem volt szükség az új elnapolásra és a bizonyítás kiegészítésére, mert

Sas Mihály törődelmesen és zokogva ismerte be, hogy valóban ő pusztította el két rajongva szeretett gyermekét Rávilágított a lelki indítékokra is, arra a szörnyű lelki tragédiára, amely a gyermekgyilkossággal vezetett.

Sas Mihály, maga sem tudja hol és hogyan, vérbaj szerzett. Amikor az orvosi vizsgálat felfedte előtte a szörnyű kórt, teljesen elvesztette lelki egyensúlyát. Valóságos rémület szállta meg, hogy a rettenetes betegséget megkapta már tőle gyermekei is, vagy ha még nem kapták

meg, hát elkaphatják ezután. Elköltözött otthonról, hogy gyermekeit biztonságban tudja önmagától.

Kerek 12 hétig élt távol a családjától, amelyet csak időnként látogatott meg rövid időre s akkor is óvakodott attól, hogy akár csak érintse is a gyermekeket.

Aggodalma azonban egyre betegesebben vett erőt rajta. Ha a gyermekek arcán valami piros foltot vett észre, már a borzalmas betegséget gyanította a piros folt mögött. És a gyanu, az aggodalom egyre inkább a lelkébe fészkelte magát. Az örültséghez állott már közel. És akkor elhatározta magát, hogy önmagát és gyermekeit is megszabadítja a veszedelemtől.

Tizenkét órányi tartózkodás után hazament. Ölébe vette és összecsokolgatta a gyermekeit. Most már ugyanis mindegy, gondolta.

Aztán fogta a két gyereket s a Maros felé vette az útját. A gyerekek a nyakába kapaszkodtak, amint egyre beljebb és beljebb hatolt a vízbe. Ő csendesülte, biztatta őket. Aztán egyszer csak elragadta az áradat. A gyerekek a vergődésben leszakadtak a nyakáról s rajta erőt vett a halálfélelem. Az élet-ösztön, akarata ellenére, a part felé kormányozta. Ő megmenekült, a gyermekek azonban befulladtak a Marosba.

Sas Mihály védőügyvédje, védenca elmebeli állapotának megvizsgálását kérte s ezt javasolta a vádlott két kezelőorvosa is. Tanusították, hogy beteg volt előbb sokszor beszámíthatatlan volt attól az aggodalmától, hogy gyermekeibe is beoltotta a betegséget. A bíróság kimondotta az orvosi vizsgálat szükségességét s az ítélet kihirdetését ennek az eredményéig felfüggesztette.

ÜDE NŐK
KEDVELT
PUDERE

Súlyosan elítélték
a szatmári fogház
lázongó kommunista
foglyait

Szatmár, november 26

A törvényszék szombaton ítélkezett a szatmári politikai foglyok lázadása ügyében. Néhány nappal ezelőtt ugyanis Brebán János foglyot sötét zárkára bűntették. Mikor lekísérték, a folyosón segítségért kiáltott, mire a 64 számú cellában levő kommunisták felzudultak, az internacionálét énekelték, ajtóikat döngették, majd eltorlaszolták magukat a behatolni akaró fegyőrök elől. A tárgyaláson a foglyok általában azzal védekeztek, hogy többször bántalmazták őket s ettől való félelmükben torl szolták el magukat. Kijelentették, hogy az eset után is összeverték őket. Brebán azt mondta, hogy a folyosón Visocan fegyőr fegyverével verte s azért kiabált. Egyik vádlott a vádlottak padja alá fektült, mondván, hogy lábára sem bír állani a bántalmazásoktól.

A bíróság súlyos ítéletet hozott. Brebán Jánost, Vécsei Jánost és Eisner Vilmost 3—5 évre. Bork Antalt, Vogel Adolfot és Herskovicsot 2—2 évre, Hody Elemért és Bernáth Dezsőt 1—1 évre ítélték, hármat pedig felmentettek.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütyések, kelések, furunkusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabályozza a belső annyira fontos működését.

IPARPARTOLÁSI KEDVEZMÉNY
UJABB — TIZ ÉVRE

(Bukarest) Az 1912-ben hozott iparpártolási törvény, amely lehetővé tette, hogy a hazai ipar kifejlődhessék és megerősödhessék, huszonegyévi kedvezményt nyújtott a hazai gyárvállalatoknak. Ennek a törvénynek hatálya ebben az ében jár le. Hír szerint a kormány a törvény hatályát és ezzel együtt az iparpártolási kedvezményeket újabb 10 évre meghosszabbítja.

Wimpassing
hócipók

előírt eredeti gyári árak mellett

Linoleum Stecl cég

Brassó, Kapu-u. 34. Telefon 5-45

Hitelközpont tagja.

Fiókok: Bukarest, Arad.

Valcerháboru?

Fütykös, csendörgolyó, fütykös...

„Törvényen kívül helyeztek, — mondja Groza Péter — de erőszakra erőszakkal felelek”

Háromszor követtek már el merényletet az „Ekések” frontjának megszervezője ellen
„Egyetlen intésemre hatvanezer román paraszt mozdul meg” — üzeni Groza a liberálisoknak

Déva, november 26.
Groza Péter volt miniszter ellen a hunyadmegyei Brád községben — amint azt már jelentettük — tegnap merényletet követtek el. Fütykösökkel felfegyverkezve, tizenöt-husz tagból álló csoport rátámadt a volt miniszterre és csak hűvelnek ébersége mentette meg attól, hogy csendőrségi asszisztencia mellett agyon ne üssék.

Groza ellen a brádi merénylet nem volt az első. Pár nappal ezelőtt Csernakeresztúron hasonló kalandon esett át, az előtt pedig Dobrán egy csendörgolyó furdott az autójába. A csendőrfegyvere véletlenül sült el és a golyó véletlenül furdott autójába — állapította meg a vizsgálat.

NYOMATÉKOS FIGYELMEZTETÉS

Felkerestük az életveszélyes kalandok bőséget. Ezt mondja:

— Figyelmeztetést kaptam, hogy hagyjak fel az agitálással, a parasztok frontjának megszervezésével, mert nem garantálják az életemet. Hogy nyomatékossabb legyen a figyelmeztetés, a harmadik merényletet rendezték most ellenem. Törvényen kívül helyeztek, de én azt izenem, erőszakra erőszakkal felelek! Egyetlen intésemre hatvanezer román paraszt mozdul meg. Engem terrorral megfélemlíteni nem lehet. Ha a liberális kormány harcot akar, nem fogom én sem a békeapostol szerepét játszani!

Vajjon mi lehet az oka annak, hogy a különböző népszerű Grozát (itt, Hunyadmegyében nem lehet tőle elvitatni a népszerűséget) ilyen életveszélyes kalandok érik egymásután és ennyire szemetszurt, előbb Vajda, most pedig a Duca-kormányt.

Groza Péter egy ideig visszavonult a politikától és néhány évig dévai pátriájából figyelte csak a politikai élet zajlását. Kormányok jöttek, kormányok mentek, néha megszólalt, bírálatot mondott erről vagy arról, szelet vetett, vihart aratott, de nem mozdul.

Ez év áprilisában aztán egyszerre csak felvonultatott Dévára tizenkétezer földmivest és kibontotta az „Ekések” frontjának zászlóját. A párt (tulajdonképpen inkább szervezet) a román földmivesteknek osztályalapon való megszervezését tűzte ki feladatául és programjába olyan radikális célkitűzéseket iktatott, amelyek forradalmi jellegűek.

A VOKSOKÉRT FOLYIK A JÁTEK

Már a nemzeti-parasztpárti kormány sem nézte jó szemmel Groza megmozdulását és a parasztnak új alapokon való megszervezését, osztályalapon való felvonultatását a politikai aréna porondjára. De a nemzeti-parasztpárt uralmon volt, nem voltak választások, nem volt szükség a voksokra, az „Ekések” mozgalmát tehát nem volt veszélyes.

Visszont: annál nagyobb szüksége van az Ekések szavazatára a liberális kormánynak, amely most került hatalomra. És az Ekéseknek, akik nem politikai párt, hanem osztály alapon vannak megszervezve, egyetlen intellektuel, politikus, nadrágos vezérük van: Groza Péter. Őt kell tehát csak féltreállítani az utból és az Ekések frontja, a paraszt-front, önmagától felbomlik, tagjai engedelmessé szavazói lesznek a liberális urnáknak.

A voksokért folyó machinációkon kívül, a liberális kormány a programjában is le akarja törni, el akarja fojtani az Ekések frontját. Mert ez a program — hogy is mondjuk csak — egy kicsit baloldali. A vagyonközvetítés — a kétszáz holdon felüli birtokok felosztásán keresztül — a magánadósságok háromnegyed részének eltörlésén át — a mai parlamenti rendszer megszüntetéséig mindent magába foglal, ami gyökeres rendszerváltozást jelent.

Ilyen programot pedig a liberális kor-

mány nem tűr. Ilyen kommunista-izű programot...

De vajjon kommunista-e Groza Péter, a dévai nábob? Megkérdezzük tőle mire ezt feleli:

— A jobboldalnak igen baloldali vagyok, a baloldallal igen jobboldali. És ez jól van így, mert én és az Ekések frontja valahol a középben állunk, de nem azon a középben, amit a politikai pártok már eljátszottak.

HATVANEZER EKÉS EGYTÁBORBAN

Hatalmas kötegyű doszárokat emel ki egy szekrényből: a szervezet.

— Nézzé kérem: hatvanezer aláírás. Mind ekések, földmivestek, egyetlen intellektuel nincsen közöttük. Alsófehértől

— Orsováig és Északmoldovában minden községben megvan az Ekések helyi szervezete.

És tovább:

— Nem állunk meg az egyszerű szervezkedésnél. Kisebbség-nagyobb turnusokban szervezkedési, propaganda, előadói tanfolyamokat tartok, oktatok az értelmesebb ekéseket. Nem csak a parasztok, én magam is kiábrándultam az intellektuel politikai fezőrből, akik politikai ideálok nélkül halásznak a zavarosban.

Muszáj itt közbeszólni:

— Önnek vagyona van, miniszter ur, vállalat, bankjai, hogyan egyeztetni össze kapitalista érdekeit az Ekésfront programjával?

— A bankom kihelyezéseinek 95 száza-

Az erdőtűz bekerített száz munkást,

akik mindannyian elpusztultak

San-Francisco, november 26

A kaliforniai Tujunga közelében hatalmas erdőtűz keletkezett, amely addig is, amíg a hatóságok intézkedéseket tettek az oltás megkezdésére, nagy és értékes területeket tarolt le. Így aztán az oltásra fogantatosított intézkedések részben elkesztettek, részben pedig egészen balul, sőt tragikusan végződtek. Az a 100 munkás ugyanis, akik

az oltási munkálatokra kivezényeltek,

kellő vezetés és irányítás hiányában olyan szerencsétlenül fogott munkához, hogy az erdőtűz megkerülte őket, majd egészen körükerítette a szerencsétlen munkások, mielőtt segíteni lehetett volna rájuk, elpusztultak a lángtengerben.

A vizsgálat természetesen megindult, miután kétség sem férhet hozzá, hogy a tümegkatasztrófát az oltási szakértők hiánya miatt következett be.

Az erdélyi református egyházkerület közgyűlése

Makkai püspök nagyszabású jelenlése

Kolozsvár, november 26.

Az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei Tanács közgyűlése után most az Erdélyi Református Egyházkerület is megtartotta szokásos évi közgyűlését Kolozsváron, az egyházkerület székhelyén. Ennek a közgyűlésnek tulajdonképpen két évi munkáról kellett beszámolnia, miután a múlt év őszén a két erdélyi református egyházkerület, a királvárhágyóntúli és a belső erdélyi, közös gyűlést, úgynevezett zsinatot tartott. Az idei közgyűlésre, amelyet Erdély egész reformátussága nagy érdeklődéssel várt, több mint 300 vidéki kiküldött vonult fel és tette zsufoltta a református teológia nagy dísztermét.

Az elnöki emelvényen Makkai Sándor püspök mellett az egyházkerület főgondnokai, Ugron István, Bánffy Miklós gróf, Bethlen György gróf és Bene Ferenc foglaltak helyet. Makkai Sándor püspök magas szarnyalású imája nyitotta meg a közgyűlést, majd a legidősebb főgondnok, Ugron István tartott rövid megnyitót. Utána a szokásos alakulási munkálatokat végezték el. Vászárhelyi János dr. egyházkerületi főjegyző olvasta fel a különféle bizottságok névsorait. Javaráshoz, igen kevés módosításokkal, a közgyűlés a régi bizottságokat választotta újra. Azután az igazgatótanács előadójának a jelentése következett, majd a terjedelmes püspöki jelentés, amely a református egyház egész életét felölelte és megvilágította.

Makkai Sándor püspök különösen a lelkesítés és az iskolák, illetve tanítók keresési helyzetét emelte ki jelentésében megrázó szavakkal. Az államhatalom, amely a román egyházaknak 48 millió államsegélyt utalt ki, a református egy-

báz részére mindössze 12 milliót engedélyezett. A megállapított államsegély kiutalása körül is állandó késedelmek vannak s így a lelkesítők a legkeservesebb helyzetben tengődnek. A püspöki jelentés azután azt a munkát ismertette, amit az államsegély kiutaltatása érdekében, majd az államsegélytől függetlenül a lelkesítők belső ellátása érdekében végeztek az igazgatótanács.

Az iskoláztatásra vonatkozólag a püspök ismertette az iskolák helyzetét, számát és működését. Statisztikai adataiból figyelemre méltó az, hogy a református hívek száma 1932 végén 518 ezer 942 volt, tehát a legutóbbi adatnál 7227-el több.

Az egyház anyagi helyzetét az elmúlt két év alatt különösen a bankbukások rendítették meg, az igazgatótanácsnak azonban sikerült a veszélybe került nyugdíjalapot szinte teljes egészében megmenteni. A nyugdíjgyesület jelenleg szépen és kielégítően dolgozik a 81 nyugdíjast lát el megfelelően.

A püspök azután a hitéletéről, a férfi és nőszövetségeik állandó és áldozatos munkájáról tartott beszámolót s megállapította, hogy „az erdélyi református magyar nép nem volt közönyös és álmos a jó munkával szemben”. A rendszerezett vasárnapi iskolák munkájának jelentőségét nagyon kiemelte Makkai püspök s jólesően állapította meg, hogy a református diakonissza-intézmény és a református kórház is szépen és a célkitűzéseknek megfelelően teljesítette hivatását.

A püspöki beszámolót nagy tapsvihar fogadta, majd Sándor József külön is köszönetet mondott az igazgatótanácsnak és

léka konverzió alá esik és én mégis az adósságok 75 százaléka eltorlósítását követelem.

— Milyen kilátásokkal indul a választási küzdelemben?

— A választások eredménye nem érdekel tulságosan. Egyelőre meg akarjuk mutatni, hogy: vagyunk. És, hogy állunk elébe, — terrornak, égszakadásnak, földindulásnak!

A KOMMUNISTÁK JELEVEL

— Ezt is megírhatja szerkesztő ur:

Tizenöt mértani ábrát adtunk be, hogy megállapítsák a választási jelünket. A kommunista jelét, a két párhuzamos vonalat állapították meg. Mi nem akarjuk ezt a jelt, mert nem akarunk más tömegeket félrevezetni. De ha nem adnak mást, az Ekések szavazni fognak a két párhuzamos vonalra, a kommunista jelére is...

— A kisebbségekkel szemben milyen álláspontot foglal el az Ekések frontja? — Szervezetünkben csak román földmivesteknek van helye. De szívesen együttműködünk a magyar és a többi kisebbségi földmivestekkel, ha megismerik a maguk külön Ekés-szervezetüket. A mozgalmunk különben egyáltalán nem irányul a kisebbségek ellen: mi a román politikai fertőtől akarjuk megtisztítani az országot!

Groza Péter, aki néhány évig politikailag inaktív volt, tele van harci tüzzel. A fenyegetések és merényletek nem lassítják a kedvét. De a Duca-kormány a harcos elemek letörését vette tervbe.

Kérdés: Groza és az Ekések frontja fogja-e tudni kerülni a sorsát?

Pogány Marcell

az egyház fejének a végzett hasznos munkáért.

Azután a közgyűlés áttért az egyház belső ügyeinek a tárgyalására. Itt említettük meg, hogy az egyházkerületi közgyűlésnek volt két előkelő külföldi vendége is. Az egyik dr. Keller Adolf európai híri hittudományi tanár, a másik pedig Gantenbein svájci lelkész, a külföldre küldött teológusok buzgó pártfogója.

Lindbergh talán megmenti a Népszövetséget

Genf, november 26.

Lindbergh ezredes ezidőszakra Genfben tartózkodik. A Népszövetség azzal a kérdéssel fordult a kiváló repülőhöz, hogy mint szakember, nem volna-e hajlandó a Népszövetség légügyi albizottságában tagságot vállalni. Lindbergh az ajánlatot igennel felelt.

Csak december 3-ig utazhatnak potyán a volt képviselők

Bukarest, november 26.

A CFR vezérigazgatósága körrendeletet adott ki, amely szerint a felszavatott parlament képviselőinek és szenátorainak vasúti szabadjegyei csak december 3-ig érvényben maradnak. Kivételesen a jogszabály, örökös szenátorok szabadjegyei képeznek.

December 3-ika után a volt képviselők és szenátorok szabadjegyei nem használhatók.

Nyolc hónapra ítélték Zavaros székesfehérvári polgármestert

Budapest, november 26.

A bíróság tegnap hirdetett ítéletet Zavaros Aladár volt székesfehérvári polgármester ügyében. Az ügygel az egész magyar közvélemény élénk érdeklődéssel foglalkozott, mert az ismert nevű polgármester súlyos hivatali visszaélések vádjával került törvény elé. A bíróság büntetésnek találta Zavarost hivatali visszaélések, közokirathamisítás kísérlete és hivatali csalás büntetésében s ezért 8 hónapra fogházra ítélte, az 5 hónap 13 napi vizsgálati fogház beszámításával. Vádolt-társai közül Pintér Jánost egy hónapra, Hirschhorn Gyulát 3 hónapra ítélték, Deutsch Bélát pedig felfüggesztették. Az ítélet, a súlyos minősítések dacára azért ütött ki ilyen enyhén, mert a bíróság számos mentőkörülményt vett figyelembe.

HIREK

— Söhivatal, mint panasztevő. A szállóige a söhivatalt tette meg az elintéztetetlen panaszok, a reménytelen óhajok legfőbb fórumává, most azonban Miskolcon olyan eset történt, amelyben a söhivatal szerepel panaszosként. Ismeretlen kasszafurók törték fel ugyanis az ottani söhivatal Wertheim-kasszáját, amelyből 200 pengőt zsákmányoltak. A betörők a mennyezeten át, falbontással jutottak a helyiségbe, a legmodernebb szerszámokkal furták meg a Wertheim-szekrényt. Bizonyára nagyobb zsákmányt reméltek, de a 200 pengőt is eredménynek tekinthetik. Az első eredmény a söhivatalban — tehát hozzá a humor kedvelői. A söhivatal azonban nyilván másképp fogja fel a dolgot, mert feljelentést tett a rendőrségen, amely most nagy eréllyel nyomozza a kasszafurókat.

— Időjelentés. Budapestről jelentik: A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint, gyakori eső, a hegyeken hó és havas eső, megélénkítő szél, továbbá nyugatról hőszüvedés várható.

— Sztrájk a számtantanár miatt. Konstanból jelentik: A konstancai felsőkereskedelmi iskola tanulói sztrájkba léptek. Kijelentették, hogy nem hajlandók részt venni az iskola számtantanárának óráin. Az ügyben vizsgálat folyik.

— Szerzői est Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhelyről jelentik: A Református Dalkör rendezésében tartották meg Tárca Bertalan harmincéves szerzői jubileuma alkalmából, a Tárca-jubileumi hangversenyt. A közönség zsúfolásig megtöltötte a termet és sokat tapsolt a műsornak, mely mindvégig Tárca szerzeményeiből állott. Vajda Ferenc eszterházi üdvözlője az illusztris szerzőt, kinek emléktárgyat nyújtott át. A műsor további folyamán énekelt a székelyudvarhelyi farsádi, kiscsillagfalvai református dalkörök és a tanítóképző énekkara. Énekelt B. Solyom Edith és játszott a Tompáné-Kiss-Zárug-trió. — Tompa László verseiből szavalt, végül a Filharmonikusok és a Református Dalkör előadta Arany Zách Kláráját, Tárca megzenésítésében.

— A csernovici „fekete kéz”. Csernovicból jelentik: Az utóbbi időben Csernovic lakosságát egy jól megszervezett zsaroló banda tartja foglalkoztatva, amely „fekete kéz” aláírású levelekkel árasztja el a város tehetősebbjeit. Így többek között ilyenfajta zsaroló levelet kapott egy nagy bank cégvezetője, Ignatescu is, akit a levélben halállal fenyegettek meg, ha 24 óraforgása alatt nem bocsát nagyobb mennyiségű pénzt a banda rendelkezésére. A csernovici rendőrség lázasan nyomoz a zsarolók után.

— Szabadságolták a brassói rendőrség vezetőit. A rezsimváltozás folytán a brassói rendőrség vezetésében is változások állottak. Voina ezredes rendőrkészvezető és Crăciun Nicolae rendőrgazdát szombaton váratlanul egyhónapi szabadságra ment. Távollétükben a rendőrség vezetését Băncilă Picu Nicolae, a minigyi osztály volt főnöke intézi. Valószínű, hogy a belügyminisztérium delegált rendőrkészvezetőre nevezi ki Băncilă-t, aki szombaton már át is vette a rendőrség vezetését.

— Magyarpartti tisztújító közgyűlés Székelykeresztúron. A Magyar Párt székelykeresztúri tagozata a napokban tartotta meg tisztújító közgyűlését, több biztosságról való lemondás miatt. A közgyűlés dr. Gyarmathy Dezsőt választotta meg elnöknek, alelnök Utó Lajos lett, jegyző dr. Hadnagy Károly, pénztáros Csejthei Elemér. Egyben a közgyűlés elhatározta, hogy népirodát állít fel, ahol a közönséget ingyen jogsegélyben részesítik.

— Halálos autóbalesés Derestien. Borzalmas autóbalesés történt a derestiei országúton. A svéd utépítő társaság egyik teherautója, amelyet Koltz György sofőr vezetett, elgázolta Săcelean György 19 éves asztalossegédet. Az autó oly súlyos sérüléseket okozott, hogy a szerencsétlen fiatalember körbáza szállítás közben kiszendvedt. A vigyázatlan sofőrt letartóztatták. Az asztalossegéd családja félmillió lej kártérítést követel a svéd utépítő társaságtól.

Irodalmi szenzáció lesz a B. I. november havi ajándék-regénye: Osváth Tibor: Valaki szalad a lány után. Gyűjtse gondosan a szeivényeket.

TUNGS RAM

csövet

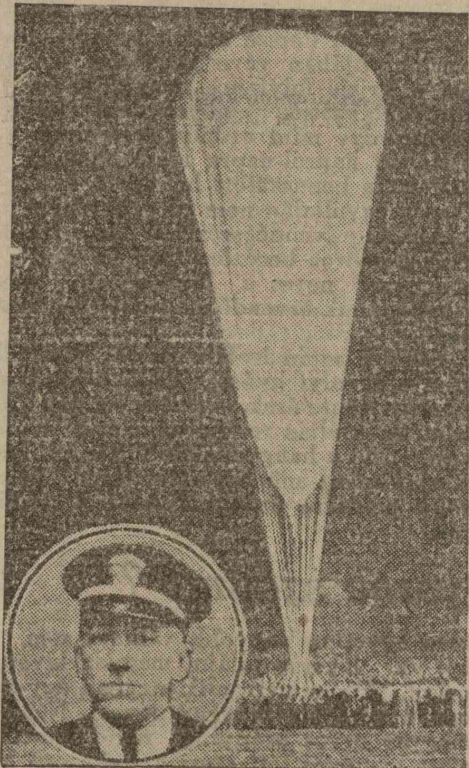
Minden axon mulik!

milyen csövet tesz készülékébe. Alig ismer rá a régi dobozra... Honnét ez a bársonyos hangszínezet, csodálatos szelektivitás? Igazán csak elsőrangú márkás csövet szabad vásárolni! A szaküzletben valóban jó utbaigazítást kaptam, sohse veszek más csövet csak a kitűnő

ABLAK

• Nem tudni, melyik szerelmes találta ki először, hogy a randevu helyén — nyilván nagyon hosszú, de eredménytelen várakozás után, — a hirdetőszlop plakátjának szélén hagyjon üzenetet a késedelmes fél számára. Bizonyos azonban, hogy nem is olyan régen még a közkeletű randevuhelyek hirdetőszlopai tele voltak ilyen üzenetekkel, amelyek kitűnően mulattatták azt, aki előadásukkal szórakozott addig, míg rá nem jött, hogy ő is rászorul a plakátszélén való üzenésre. Közben azonban a reklámtechnika tovább fejlődött és már az aszfaltot is kisajátította hirdetések céljára. Fehér, meg sárga betűkkel lépten-nyomon megjelent a lábunk előtt egy-egy film, cipőpaszta, vagy hashajtó reklámja és nyomában most megjelent az első szerelmi üzenet is — a a járdán. „Lici! Itt voltam, nem tudok tovább várni, holnap ugyanitt!” — mondják az iromba fehér krétabetűk, melyeket a szóbanforgó Lici mindenestre könnyebben megláthatott, mintha a hirdetőszlapon kellett volna végigbongésznie. Így haladnak a korral a szerelmesek is... A poste restante indiszkrété vált az idők során, talán ez az új találmány jobban szolgálja híveit. Mindenesetre azonban — olcsóbban, a szerelmeseknek rendszerint nincs pénzük. És a pénztelenség is, a szerelem is fejleszti a találekonyt.

UT A SZTRATOSZFÉRÁBA

Felvétel Settle amerikai repülőhadnagy sztratoszféra-repüléséről. Settle, aki Akron város repülőteréről emelkedett fel, 18 ezer 800 méteres magasságot ért el. Ezt a teljesítményt az „USSR” nevű orosz sztratoszféra-ballon 200 méterrel haladta túl.

— Aggastyánok óvodája működik Londonban. Londonból jelentik: Az angol fővárosban „nagygyűlök iskolája” címmel olyan intézmény alakult, amelyet az óvoda egyenes ellenétének lehet mondani. Az iskola célja, hogy az öreg embereket tájékoztassa a világ dolgairól, de kisebb-nagyobb szünetekben alkalmat adjon arra is, hogy a hallottakról véleményüket elmondják, esetleg érdekes élmények elmondásával szórakoztassák egymást. Az iskola minden látogatótól heti egy penny látogatási díjat kér és ennek ellenében heienként meghatározott számú előadás tartására kötelezi magát. Az intézet előadói maguk is idősebb emberek, akik nyugodt stílusban és lehetőleg a régi ismeretekhez kapcsolódóan adják elő azt, amit a modern élet produkál. Az iskolának csak azok lehetnek látogatói, akik legalább hatvan évesek. Eddig mintegy kétszázan jelentkeztek, de csakis férfiak. A 85—90 évesek bizonyos fölényvel beszélnek a „csak” 60 évesekkel. Általában azon-

ban igen kellemes a hangulat, szívesen hallgatják az előadásokat és egymás meséit. Mindenki meg van elégedve az új intézménnyel és sok írásban érkezett elismervény tanuskodik az új intézmény hézagpótló voltáról.

— Előfizetők figyelmét felhívjuk kitűnően szerkesztett naptárainkra, a Brassói Lapok naptára 25.— Lei, a Népujság naptára 12.— Lei. A pénzt az előfizetési díjjal is be lehet küldeni, mely esetben portómentesen küldjük el t. előfizetőinknek a naptárt.

— Megszűnt a német játékszerimport Angliában. Londonból jelentik: A külsőben álló karácsonyi játékszerimport új munkaalkalmakat jelent mérnökök számára, akiket, mint a Daily Express jelenti, arra alkalmaznak, hogy a szülőknek és gyermekeknek megmagyarázzák a fizikai jellegű játékszereket. A legújabb gyermekjátékok ugyanis sokszor igen bonyolult szerkezetűek: egész erőműtelepeket, villamos-konyhakat, miniatűr táviratozást és távbeszélő készülékeket, házteléfonokat és egyéb, rendkívül sokféle ilyen játékszer hoznak az idén forgalomba. Ezekkel exellál az idén az angol ipar, hogy a külföldi, elsősorban a német játékszerkezetek kiszorítsa. A lap egyúttal statisztikát közöl, amely szerint a német játékszerkezet behozatala két év előtt meghaladta a kétmillió fontot, a múlt évben már csak ennek harmadrésze volt, az idén pedig jóformán teljesen megszűnt.

★ Elveszett farkaskutya, borszájkosárral. Becsületes megtaláló, vagy nyomravezető megfellel jutalomban részesül. Brassó, Vár-utca 106.

★ LEGALABB 10.000 ASSZONY használja és dicséri naponta Biri néni szakácskönyvét mert többszáz kitűnő konyha receptje alapján, mindenki könnyen vezetheti a legigényesebb háztartást is: levesek, sülték, előételek és tészták, befőttek és savanyúságok készítésére egyaránt szolgál kitűnő receptekkel. De nem hiányzik belőle a halak, fagyaltok sem, amint hogy megtaláljuk benne azt is, mik a teendők a disznóölés körül, hogyan kell zöldseget aszalni, szappant főzni, kenyeret sütni, kávé főzni, veteményeket, káposztát télire eltenni, zsirt olvasztani és — puliszkát főzni. Egyszóval: felöleli a háztartás konyhai részének minden ágát, receptjei világosak, egyszerűek, mindenki számára érthetőek. A vaskos kötet ára tartós, kemény kötésben 100 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó.

— KÉT NADRAG. Arisztid új öltönyben jelenik meg a klubban. Tasziló megkérdezi tőle:

— Megfogadtad a tanácsomat, kéhlek és két nadhagot csináltattál az öltönyhöz?

— Igen — feleli Arisztid —, de máh megbántam, kéhlek.

— Miéht, kéhlek?

— Meht olyan melegem volt benne, hogy az egyik nadhagot le kellett vetnem.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhási megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat.

Osztrák — magyar gazdasági tárgyalások

Budapest, november 26
Kormánykörökből származó hírek szerint a közeli napokban magyar gazdasági küldöttség indul Bécsbe, hogy felvegye a tárgyalásokat a bécsi kormány gazdasági szakértőivel. A tanácskozások az osztrák—magyar gazdasági szerződés végrehajtásával kapcsolatban mindkét részről felmerült nehézségeket van hivatva kiküszöbölni.

Az egész világon elterjedt és elismert, legutolsó és legújabb tökéletesítésekkel ellátott híres

„NAM” AUSZTRIA

márkájú

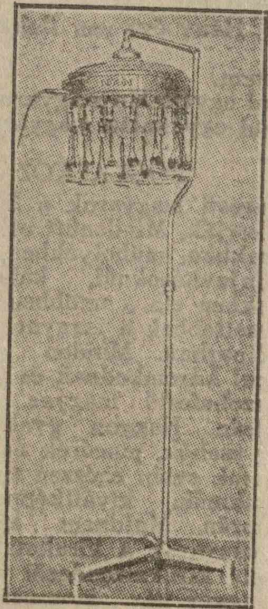
örökhullám apparátusok

kaphatók a romániai és bulgáriai vezérképviseletnél és főleraktnál:

PARFUMERIA „LILAS”

București, Str. Smârdan 37. Telef. 3/78-53.

Nagy rakár: örökhullám-apparátus alkatrészekben és oldatokban, fodrászati berendezésekben és minden nemű fodrászati cikkekben, valamint villamos apparátusokban. Kívánatra ábragyűzket küldünk! Az ország minden részébe szállítunk

Kedvező fizetési feltételek.

Iskolai dolgozat

Esik a hó, nem baj. Kibírjuk. A dollár is esik. A választási ígéretek értéke is esik. Egyre jobban esik. A nyolc esztendővel ezelőtt vett kabátomat el akartam adni. Nem lehet. Állandóan esik az érték. Már annyit sem kínálnak érte, mint amennyiből két mázsa fát vehetnek.

Esik a hó. A fizetésem is esik. Azt mondják: le kell fokozni az igényeket. Csak azt nem értem, hogy a vezérigazgató miért szíj még mindig tizenhatszöt éves Alba Juliát és miért jár Karlsbadba a gyomorsavát kúrálni. Nekem is van gyomorsavam. Szódabikarbónával kúrálom. Le kell fokozni az igényeket.

Esik a hó. Mindjárt annyi lesz belőle, hogy hőembereket csinálhatnak a gyerekek. Egy már készült is. Ni, milyen szép. Milyen nyugodtan áll ott. Nem örvénylik senkivel, nem iger, nem gyűlölködik, nem mondja, hogy „csak románul”. Édes dolog egy ilyen hőember. Szent esz elő a gyerek, aki csinálja. Bizonyosan bajszol rajzol. De mit csinál ez a gyerek? A karjára rajzol a hőembernek... Hogy jön a karjára a bajusz? Vagy nem bajusz lesz... Nézzük csak... Horogkereszt! Horogkereszt a hőemberen. Nem is kedves egy ilyen meghorogkeresztelt hőember. Hasonlít Hitlerre. Még nézni sem szeretem.

Esik a hó. Már össze lehet fogni, csomóba lehet gyúrt. Hólabdáznak az iskolások. Kedves, ártatlan játék. Jó volna közéjük állni. Hogy kiabálnak. Halljuk csak, mit mondanak: Te leszel a japán — mondja a szökebb — én az orosz. Itt vannak a hadállások. Ezek a gázbombák. Most sturmolunk... Már a hólabdázás sem kedves.

Esik a hó. Egy öregasszony is eszik. Elcsuszik a járdán. Vihognak az emberek a szegény öregasszonyon. Pedig azt mondják: a fehér a szeretet színe. És most minden olyan fehér. Miért vihognak?

Esik a hó. A cigánygyerek kéült lábával kullog utánam: csak egy lej, nagyságos urfi, csak egy lej... Nem adok, mert elcsukozod! Dehogy csukozom csókolom a kezsit, hatan vagyunk testvérek, mindgyik koldul. Apám nincs és hazsárvisszük a lejeiket. Tíz lejből már főz az anyánk.

Esik a hó és a kocsitól villannyal fűtött autóban robog el a nagytöke. Majdnem elüti a kis cigányt. Pedig az a két lej, amit a markában szorongat, kell az ebédhez.

Esik a hó. A detektívek fáznak a törpényszek előtt. Nem mozdulhatnak ok, mert hátha addig a rossz emberek fel szoknak az elnöki irodába és leteszik a listát, hogy ok is képviselethez jussanak. Szemtelenység ilyen kívánni. És mert nálunk alkoholt van, a választás szabad. A listát letenni is szabad. Csak éppen nem lehet. A szabad és a lehet között nagy a különbség. Ezért áll a detektív a hóesésben.

Esik a hó. Kondor Gábor volt jegyző örvendezve dörzsöli a kezét. Kikészített a lapátot. Lesz már munka, talán holnap leles is lesz az asztalon. Csak sokáig esne.

Esik a hó. És Takács Pista ma rem jön iskolába. A család egyetlen pár cipője idősebb Takács István tulajdona. A nevezett apa ma nem maradhatott otthon. Ki kellett jönnie, hátha lesz egy kis hólapátolás. Ő vette fel a cipőt és „ifjabb Takács István fiam — írja nagy átkömökkel — ma erős hűlés miatt nem mehet iskolába”.

Esik a hó. Néhány kisebbségi vasutas is kiesett az állásából.

Esik a hó. Az iskolában dolgozatot írnak a hőesetről.

— Esik a hó — írja a negyedik padban a kis barna — kiszakadt az anyagi dunyhácskaja.

Mánsnapra elolvad a hó.

Pocsolya lesz az egész világ. Szürke és sáros. A hó elolvadt, csak a gondjaink fagytak még keményebbre.

Baradlai László

— Veress András székeljudvarhelyi tanító, ki tudvalevően bevonulás közben Sinaia állomáson a vonat közé zuhant, esőtörtökön délután a székeljudvarhelyi kórházban meghalt. Összezuzódott lába elűszkösödött, s bár kétszer is megoperálták, megmenteni nem lehetett.

Gikszerbe hulladt a temesvári nagytanács hatyudala

1,700.000 lejt keres a Temesvári Bank egy fiktív könyvelési tételen

A temesvári Munkásotthon dobrakerülésének és eladásának története — Ujabb keramit-ügy a városházán

Temesvár, november 26.

Temesvár városának nagytanácsa elénekelte hatyudalát és ez az ének olyan gixerbe hulladt, amelynek fülsértő volta felülmúlja az alig elhalkult keramit hangját. Pedig a keramit is elég csinos ügynek indult, amíg a belügyminiszter vétője pontot nem tett a végére...

A legújabb keramit-ügy: a Munkásotthon megvásárlása. A nagytanács ugyanis kimondta a polgármester felhívására, hogy a Temesvári Banktól 1,700.000 lejtért megveszi a Munkásotthont, a Fehér Kereszt-kórház céljaira.

Hogyan került a Munkásotthon a Temesvári Bank tulajdonába és hogy jutott eszébe a városnak az épületet, amelyik — minden egyébtől eltekintve — alkalmatlan is a kórház céljaira, — megvásárolni?

Ez a nem mindennapi történet kommentár nélkül is dalol, pedig most Temesvár minden dolgozójának felháborodott hangja kommentárja kíséri az üzletet.

ÉPÜL A MUNKÁSOTTHON

Nyolc évvel ezelőtt Temesvár nagyszámu ipari munkássága elhatározta, hogy otthont épít, amelynek elhelyezi az összes szakszervezeti helyiségeket, könyvtárat, nagyermet épít kulturálokra, a földszinten pedig üzlethelyiségeket, szövetkezeti számára. Beleölték ebbe az építkezésbe minden szakszervezet pénzét, külön adót vetettek ki minden dolgozóra. Négy milliót költöttek el már, amikor elfogyott a pénzük és nem tudták az építkezést befejezni.

Dobra kerül a Munkásotthon

Időközben Szana Zsigmond meghalt, az egyéges szakszervezeteket pedig egyre szigorúbban vették a hatóságok. Végül is feloszlatták. Ekkor jutott eszébe a Temesvári Bank új vezetőinek

a nagy üzlet a láthatáron: ebből a fiktív kölcsönből most tőkét lehet kovácsolni. Az egymillióhoz, természetesen a Szana-bankhoz tartozó iparvállalatok is adtak, ez volna az üzlet alapja. Igen ám, de nagyrészt más gyárak adták, tehát bejelentették, hogy ezidőszent nincs gazdája a Munkásotthonnak s így jó lenne gondoskodni róla, hogy legyen gazdája. Erre csak egy mód van: folytatni a fiktív üzlet sorozatát. A Munkásotthon átmege a Temesvári Bank tulajdonába, ezzel meg van mentve attól, hogy más célra jusson, mert a banktól bármikor visszakaphatják a munkások. Az érdekelt gyárpárosok elfogadhatónak találták ezt a tervet és hozzájárultak, hogy a Temesvári Bank követelése fejében elárverezteti a Munkásotthont és az bármikor rendelkezésére áll a munkásoknak. Így is történt. A bank megkérte az árverést és a kitűzött napon lányvállalata, a Telekbank utján 400.000 lejtért meg is vásárolta. Könnyen lehet, mert árverező nem akad: senki sem merte, vagy akarta megszerezni a munkásság keservesen összezsúrt millióiból emelt épületet. Amellett semmibe sem került: a 400.000 lejt egyik zsebéből kivette, a másikba betette.

A TEMESVÁRI BANK BECSAPJA A GYÁROSOKAT IS, A MUNKÁSOKAT IS

Nem így azonban a Temesvári Bank. Csak most értékelte, milyen nagy üzlet tűnt fel a

A főpolgármester nem szentimentális

Nincs módunkban ellenőrizni mi történt a kulisszák mögött, de a mai tanácsülésen, amely a jelenlegi tanács hatyudalának indult, meglepetésszerűen

beterjesztették a Munkásotthon megvételét a Temesvári Banktól 1,700.000 lejtért.

Megokolás: a Munkásotthon kitűnően megfelel a Fehér Kereszt-kórház céljaira, a bank olesón adja, szakértők szerint közel 4 milliót ér. A két utóbbi állítás igaz: a bank tényleg olesón adja, ami nem csoda, tekintve, hogy egy banijába sines; az is igaz, hogy kétszer annyit ér. De a kórház céljaira, mai formájában, egyáltalán nem felel meg. Szűk, pici titkári szobák, vagy óriási termek;

csak újabb súlyos milliók árán lehet kórház céljaira átalakítani.

Erre nincs szüksége Temesvárnak, módjában van végre egy megfelelő, modern kórházat

jezni.

Ekkor

jelentkezett a fegboldogult Szana Zsigmond és felajánlotta, hogy a gyárpárosok utján megszerzi a még hiányzó pénzt, hogy Temesvár munkásai otthonhoz jussanak. Szana Zsigmond okos kapitalista volt, aki tudta, hogy ez a gesztus a Gyosz elnöke részéről nem marad hatás nélkül a munkásság előtt, no meg aztán volt egy kikötése is: ő megszerzi a hiányzó egymillió lejt a Gyosz-hoz tartozó vezető temesvári gyárvállalatoktól a munkásotthon céljaira. Ebből az egymillió lejből 500 ezer lejt azonnali hozzájárulás a gyárpárosok részéről, 500 ezer lejt pedig kölcsönként fog szerepelni.

Nem azért, mintha ezt a pénzt a gyárosok valaha is visszakövetelnék,

de az egymillió lejt ellenében van egy követelésnek is beillő kérésük: a kollektív-szerződés amugy is csak nehéz harcok árán tarthatók fenn és az ezért folytatott harcok előbb-utóbb súlyos konfliktusra vezet a munkásság és a gyárak között. Mondjanak tehát le a kollektív-szerződésekről és ez

az 500.000 lejt mintegy pönaléként szerepel, mint kamatmentes kölcsön, betáblázva a Munkásotthonra. Miután azonban 30—40 gyárvállalat nem szerepelhet kölcsönzőként, ennek a fiktív kölcsönüzletnek a Szana-bank lesz a strohmannja.

Igy is történt. Szana Zsigmond állotta a szavát, a munkásság is. Azóta sines kollektív-szerződés.

láthatáron, amikor a Munkásotthonnak törvényesen is birtokába jutott. Egyszerűen kijelentette, hogy a vállalatok által adott hozzájárulás fejében, jogot tart az épület eladásához. Ez a kijelentés egyszerűen azt jelentette, hogy

felrugja ugy azt az ígéretet, amit Szana Zsigmond tett a munkásságnak, a kollektív-szerződés megszüntetése ellenében

és felrugja azt az ígéretet is, amit már a Szana halála utáni vezetőség tett az adakozó gyárosoknak, amely szerint

csak azért csinálják a színleles árverést, hogy megmentsék a Munkásotthont bizonytalan sorsától.

Vevőt kerestek. Hiába kínálták az ingyen megszerzett gyönyörű épületet, amelynek felépítése ötmillióba került, — 500—600 ezer lejtért, épp úgy, mint az árverezésnél, senki sem akarta, vagy merte a munkásságot megfosztani otthonától. Időközben

kérte a szocdem. szervezetet is.

Minden jogát megvonta hozzá, mert az egységesek, amikor kiváltak a szocdem. szervezethez, magukkal vitték a szervezeti vagyont is, tehát az ő pénzük is benne volt. A bank megtagadta az adást, illetve hajlandó volt, de csak 500.000 lejtért. A szocdemeknek nem volt pénzük és az otthon továbbra is a bank tulajdonában maradt. De a bank mindenáron szabadulni akart: talán érezte a súlyát ennek a vágyonnak és szerette volna áthárítani...

Ekkor jutott eszükbe a legnagyobb fejtehen: a város.

építeni. Mindezt elmondták a tanács ülésén, de elmondtak többet is. Olariu Péter, Sechei Sándor, az ipari szindikátus elnökei, akik állandóan harcban állottak a szakszervezetekkel, mert az otthonban elhelyezett üzemek konkurenciát jelentettek a munkaadóknak, most mindvégig

a leghevesebben tiltakoztak ellene, hogy Temesvár 4000 ipari munkását megfosszák drágán megszerzett otthonától.

Félretettek minden elfogultságot, mert érezték, mit jelent a munkások kulturális és erkölcsi színvonalára az otthon. Sechei Sándor a nyílt tanácsülésen jelentette ki, hogy becsapják a várost, mert neki

600.000 lejtért ajánlották fel azt a Munkásotthont, amelyért most a város 1,700.000 lejt fizet.

Mindem nem használt.

Felállott Gábor Livius dr. főpolgármester és kijelentette, hogy „az urak szentimentálisak”. Ő azonban nem az. Ragaszkodik a Munkásotthon megvételéhez, az már nem is a munkásoké; esze ágában sines elfogadni azt az indítványt hogy a város adja vissza a munkásoknak. Neki pont ez kell kórháznak!... és a tanács jelenlevő 28 tagjából 18 busan tett eleget mamek kötelességének; megszavazta a vételt. Busongásuk onnan eredt, hogy érezték, ez az utolsó üzlet, melyre áldásukat adhatták...

Az így azonban ezzel nem nyert befejezést. A vételt ellenző tanácsstagok

felebbtek a revíziós bizottsághoz

s amennyiben itt nem érnek el eredményt, felebbeznek a belügyminiszterhez. Így történt a kis keramitos üzlettel is: még a nemzeti-parasztpárti belügyminiszter is dezavualta párt-híveit.

Remélhetőleg, a liberális belügyminiszter még mélyebben belenéz.

Asztalos Sándor

Legyőzi-e Dragos Teofil Szatmár városát?

Szatmár november 26.

Évek óta folyik a harc Szatmár és Nagybanja között a megyeszékhely kérdésében. Ezt a kérdést — mint Romániában annyi sok mindent — a napi politika dönti el. A nemzeti-parasztpárt idején szó sem lehetett más megyeszékhelyről, mint Szatmárról. Meg is kezdték az új szatmári megyeháza építését. Meg is kezdték, de a kezdetnél maradtak. Időközben elfogyott a pénz és a megyeháza félbemaradt falai csonkán meredeznek az ég felé, éppen a város legforgalmasabb pontján, hirdelve a megővekedett idegenforgalomnak tehetetlenségünket és szegénységünket.

A nagybanjaiak évek óta azzal vigasztalódnak, hogy majd ha a liberálpárt hatalomra kerül, akkor dr. Dragos Teofil, aki a liberális párt egyik jelentős oszlopa, végleg elintézteti ezt a kérdést, mégpedig úgy, hogy a megyeszékhely Szatmárra kerül.

A liberálisok uralomra jutottak, tehát újra megindult az akció a megyeszékhely áthelyezése érdekében.

Most veszélyes ez az akció, mert komoly alapja van és komoly protektora. Olyan protektora van, aki ki is tudja vinni azt, amit akar.

Nagybanja örül, de Szatmár természetesen kétségbeesetten figyeli az akciót. Az amugy is leszegényedett városra hatalmas csapás lenne, ha ez az akció sikerrel járna és a megyeszékhely valóban elkerülne Szatmárról, a nehezen megközelíthető és a nagyobb arányu forgalomra be nem rendezkedett Nagybanjára. Mindent elkövetnek hát, hogy az akció ne sikerüljön.

A megyeszékhely áthelyezésének azonban nem a szatmáriak lesznek az akadályai. Ők nem sokat számítanak dr. Dragos Teofil akaratával szemben. A megyeszékhely áthelyezésének egyetlen és legkomolyabb akadály a pénz lesz. Ugyan is ahhoz, hogy a megyeszékhely Nagybanjára kerüljön, pesszimista számítás szerint 18—20 millió lejt lenne szükség. Nagybanján ugyanis nincs megfelelő helyiség a megyeházához és a megyei hivatalok átépítéséhez. Már pedig nem valószínű, hogy a kormánynak ma erre pénze lenne.

Minden jel arra mutat, hogy az akció, amely most a liberálisok kormányrajutása után ujult erővel indult meg a nagybanjaiak között, csak járnbor óhaj-tása marad, amit pénzhiány miatt egyelőre — a szatmáriak legnagyobb öröme — nem lehet valóra váltani.

Ámbár? Ki tudja? Manapság nagyobb csodákhoz is hozzászoktunk már.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Még mindig évekre visszamenőleg követelik a vám-differenciákat a vámhatóságok

A törvény kilenc hónapot ír elő,

a kereskedők ellenben egyhónapos időt követelnek arra, hogy megtudják, voltaképpen mennyibe is kerül a behozott áruk váma

Brassó, november 26

Évek óta küzdenek az ország kereskedői az ellen a vám-eljárás ellen, amely a vámolásokról felferülő tévedések és számitási hibák körül folyik. Ma az a rendszer, hogy a vámhivatalok a behozott árukat elvámolják és a vámolás-aktáit felterjesztik a pénzügyminiszteriumba, ahol azután ellenőrzik, hogy helyesen számított-e ki a vámhatóság a vámot. Ha a felsőbb fórum hibát talál a vám kiszámításában, értesíti erről az importőrt és közli vele, a hiba-összeget, amelyet utólag ki kell fizetnie.

A felsőbb hatóságok ezeket a vámhiba-összegeket azonban csak nagyon késve közlik a kereskedőkkel és importőrökkel. Nem egyszer előfordul, hogy csak évek múltán tudja meg a kereskedő, hogy vámdifferencia címen hatalmas összeget kell még kifizetnie. Az áru, amelyért most ismét vámot kell fizetnie, már régen nincs a birtokában, eladta és továbbadta, természetesen nem számolva azzal, hogy az áruért újabb vámot kell fizetnie és így vesztéseket szenved. Az ország kereskedői éveken át akciót folytatnak le és azt követelték, hogy a felsőbb vámhatóságok ezeket a vámdifferenciákat azonnal állapítsák meg és azonnal közöljék a kereskedővel, hogy annak még idejében módjában álljon a felmerült újabb vámköltséget az áru árába belekalkulálni.

A kereskedőknek és importőröknek ebben az akciójukban százszázalékos igazuk volt. Lehetetlen az, hogy a kereskedő eladja az áruját anélkül, hogy annak minden költségét ne ismerne és költségeket fizessen az áru után akkor, amikor az már régen nincs a birtokában.

Az 1933. április 15-én hozott új vámtörvény 105. paragrafusa valóban figyelembe vette a kereskedők követelését és fix határidőhöz kötötte azt, hogy a vámolásról számított mennyi idő alatt köteles a vámhatósága az import vámköltségeit felülvizsgálni. Az új törvény szerint ezt a kötelezettséget a felsőbb hatóságoknak kilenc hónap alatt kell megállapítani és a mutatkozó különbözetet a kiszámítás után az importőrre közölni köteles. Az ország kereskedői természetesen ezzel az új paragrafussal sincsenek megelégedve. Azt mondják, hogy kilenc hónap is nagyon hosszú idő. Az importőr behozott áruját sokkal hamarabb eladja, mint kilenc hónap, de különben is a paragrafus nagyon homályos, amennyiben csak azt határozza meg, hogy a felsőbb hatóság kilenc hónap alatt köteles ugyan megállapítani, hogy az alsóbb vám-fórum a vám kiszámításánál tévedett-e, de nem határozza meg, hogy a kiszámítástól számított mennyi idő alatt kell az importőr tudomására hozni, hogy annak még vámkülönbözetet kell fizetnie.

Ebben a nehéz és komplikált ügyben most a brassói kereskedők szövetsége és a szász Handelsgrémium ülést tartott, amelyen konkrét eseteket hoztak fel, amelyek azt bizonyítják, hogy a kilenc hónapos határidő ellenére is még ma is olyan fizetési meghagyásokat kapnak az importőrök, amelyek 1929-ben behozott áruira

vonatkoznak és hogy még ma is fennáll az a rendszer, hogy ilyen régi tételek vámkülönbözetei miatt nem adják ki a kereskedőnek azokat a vám-árakat, amelyek az ország területére most érkeznek be.

Mert azt, ugyebár, mondanunk sem kell, hogy addig, amíg az ilyen elfelejtett vámkülönbözetet a kereskedő ki nem fizeti, nem adják ki azokat az árukat, amelyek a várhoz újonnan beérkeznek.

A brassói gyűlés most az új kormány-

hoz fordul és egyben országos akcióba kezd. Azt akarja elérni, hogy ebben a kérdésben végre rendet teremtsenek és mondja ki a kormány, hogy a felsőbb hatóságok egy hónap alatt számítsák ki és közöljék a vámdifferenciákat, mert teljesen lehetetlen állapot, hogy az alsóbb vámhatóságok tévedéseit, vagy számadási hibáit az importőr évek múltán fizesse, de az is lehetetlen, hogy azokról az importőr csak kilenc hónap múlva szerezzen tudomást.

Már csak december tizenötödikéig lehet kedvezményesen adót fizetni

Az ötszázalékos kedvezmény jogát 15 nappal meghosszabbították

Bukarest, november 26.

A pénzügyminisztérium néhány hónappal ezelőtt bevezette azt a nagyon helyes és célravezető rendszert, hogy azokat az adófizetőket, akik nem várják be a foglalkozás végrehajtás drasztikus módszereit, kedvezménybe részesíti. A kedvezmény az volt, hogy az illető ötszázalékos adómérséklést kap.

A mérséklés kedvezménye nagyon sok vállalatot és magánost arra csábított, hogy adójukat pontosan és határidőre fizessék.

Most a pénzügyminiszter újabb rendeletében közli, hogy ennek a kedvezményes fizetési lehetőségnek határidejét december tizenötödikéig, tehát még tizenöt nappal meghosszabbítja. Akik eddig ez időpontig a harmadik negyedre szóló adórészletüket befizetik, ötszázalékos adómérséklésre tarthatnak számot.

A rendelet kihangsúlyozza, hogy ez az utolsó terminus-hosszabbítás. Aki eddig a dátumig sem fizeti be harmadik harmadra szóló adóját, az fizetése alkalmával többé nem követelheti, hogy adó-mérséklésben részesüljön.

Sajnos, a rendelet és adómérséklés csak nagyon keveseket érdekel, mert az egyre jobban elmélyülő válság mellett ma már egyre kevesebben vannak olyanok, akik esedékes adójukat meghatározott időpontra fizethetnék.

Az amerikai dollár utolsó lépése:

Roosevelt 50 százaléki aláértékeli a dollárt és azután stabilizálja

Romániában hivatalosan már száz lejt sem ér a dollár

Bukarest, november 26.

A dollár-pánik most érte el tetőpontját és remélhetőleg végpontját is. Amerikában a hangulat olyan éles és pánikszerű, hogy a roosevelti tervek nem maradhatnak még tovább is tervek, most már Rooseveltnek cselekedni is kell. Az amerikai elnöknek eddig az volt a taktikája, hogy a dollár inflációjára állandóan célzásokat tett. Azt mondta, hogy amennyiben a nagyipar és általában a gazdasági élet az agycsoportnak nem fog és nem akar engedelmeskedni, neki nincs más módja és lehetősége, minthogy a dollár árfolyamának további lerontásával jusson el oda, ahová elérkezni akar.

Az ipar és általában az amerikai tőke, ha kényszeredetten is, de engedelmeskedett és így Roosevelt dollárrontó tervéből csak időnként adott költségeket. Mindig akkor romlott a dollár árfolyama, ha a tőke, az amerikai és a nemzetközi egyaránt, a roosevelti gazdaságújraépítési terveket megzavarta.

Most Roosevelt mégis cselekszik és tovább viszi lejtőjén előre, de lefelé a dollárt. Ennek az az oka, hogy a nagy agycsoport nagy plánuma a gyakorlatban nem vált be. Annak ellenére, hogy a munkakódexet az amerikai munkaadók tekintélyes többsége elfogadta és annak ellenére, hogy a banktőke kormányzatában az agy-csoport befolyása egyre in-

kább érvényesül, az amerikai gazdasági viszonyok nem javulnak. Vannak helyi javulások, de az egész organizmus és általában jelleggel egyáltalában nem javul.

A hangulat határozottan Roosevelt-ellenes. A tömegek is megmozdultak már és hitetlenül kérdezik, hogy a megváltó tervek gyakorlati alkalmazása miért fult el. A farmerek lázadászerű megnyilatkozása az első konkrét ellentállás, amelylyel szemben most már nem lehet kísérleti tapogatózásokkal operálni. A farmereknek és az eladósodott agrártömegeknek megoldás kell. A megoldás, szerintünk, nem vezethet más irányba, mint oda, hogy ők adósságaiktól mentesüljenek.

Ennek az útja — mondják a farmerek — az infláció. Közben nem nézik ezek az elemek a távolabbi eredményt, csak a közeli cél izgatja őket: az izgatja valamilyen nyílként, hogy a régi terheket a mai értékeknek megfelelően devalválják, amit elérni csak úgy lehet, ha a dollár értékét Roosevelt annyira lerontja, amennyire az agtár-termékek értéke a gazdasági krízis éve alatt leromlott.

Roosevelt erre is hajlandóan mutatkozott már, mire Sprague, Amerika pénzügyi szakértője lemondással fenyegetőzött.

A lemondással való fenyegetőzés nem volt komoly és tisztán tüntető jellegűnek tekintették Amerikában is. Sprague így mondotta meg Rooseveltnek és az ország

közüleményének és tömegeinek, hogy nem helyesli Roosevelt pénzügyi politikáját sem akkor, amikor az agy-csoport mértani rajzszerű tervei után igazodik, sem pedig akkor, amikor a farmerek fenyegetőzése előtt deferál.

Igy jött létre az a megegyezésesszerű pénzügyi kibontakozási forma, amelyet ma adnak hírül a sajtóügynökségek.

E jelentések szerint az amerikai kormány lemondott már a határtalan mértéti infláció végrehajtásának gondolatáról, de abban állapodtak meg, hogy a dollár aranyértékét ötven centre csökkentik.

A keresztültétel formája az lenne, hogy egymilliárd értékű 50 centes alapon kibocsátott kincstárjegyek kerülne forgalomba és az ily módon fele értékére stabilizált dollárt azután — stabilizálnák.

A stabilizáció esetében azt jelentené, hogy ezzel aztán vége van minden további kísérletnek és vagy talpra áll a pénzügyi és gazdasági élet az ötvenszázalékosan lerontott dollár segítségével, vagy — következésképp, ami következnek. Esetében természetesen Amerika visszatérne az aranyalapra is.

Ezek a tervek természetesen nemcsak Amerika tőkéseit izgatják, hanem nagy nyugtalanságot keltenek Európában is.

Nemcsak az európai dollártulajdonosok nézik kétségbeesve, hogy dollár-vagyonuk a hónapok során fele értékre morzsolódott, hanem különösen az arany alapon még megmaradt államok és így elsősorban Franciaország nézi kétségbeesve az amerikai pénzügyi élet kapkodásait.

Párisban már nyíltan beszélnek arról, hogy amennyiben a dollárrontó akciót Európa politikai és gazdasági fegyverekkel nem tudja megfékezni,

feltétlenül bekövetkezik a francia frank katasztrófája is, amely azután menthetetlenül magával rántja a még riny-alpon kintlódó európai államok mCM aranyalapon kintlódó európai államok minden pénzügyi biztonságát.

A dollár-pánik és a legújabb ötvenszázalékos aláértékelés híre természetesen a romániai piacra is kiható.

A Nemzeti Bank néhány nap óta már 100 lejt sem fizet a dollárért és amíg a zugforgalom néhány nappal ezelőtt még 116-120 lejtért vásárolt dollárt, addig az újabb hírek hatása alatt ez az átmenneti árfolyamjavulás is visszacsúszott.

A BANCA NATIONALA MAI HIVATALOS ÁRFOLYAMAI:

(Bukarest) A Nemzeti Bank devizaosztálya ma reggel újból megállapította a dollár hivatalos árfolyamát, amely mellett úgy devizát, mint valutát vesz és kiszolgáltat. Bukaresti jelentéseink szerint a dollár hivatalos árfolyama a következő: dollár-valuta vétel 103, eladás 113, valuta-dollár vétel 97, eladás 113.

ROOSEVELT NEM HAGYJA MAGÁT

Lapzártakor vett jelentéseink szerint Roosevelt a dollár-aláértékelésének európai visszhangjával szemben keményen ellentáll. Az elnök ma ismét nyilatkozott és kijelentette, hogy hiába terrorizálják magában az országban és Európa is hiába tiltakozik.

Ő nem mond le arról a jogáról és hatalmáról, hogy az aranyalapot és általában az aranygazdálkodást Amerikában irányítsa. Nem veszi tudomásul a személye elleni durva támadásokat és halad tovább azon az úton, amelyet jó-nak lát és amelynek kijelölésére az amerikai parlamenti fórumoktól jogot kapott.

Az aranyalapra nem tér vissza. Nem tér vissza mindentől eltekintve már azért sem, mert a beérkezett jelentések azt mutatják, hogy az arany világpiacon ára ma sem szilárd. Amíg nemzetközi egyezmény nyel nem stabilizálják az arany árát, nincs értelme a stabil aranyalapra amerikai valutának és ő addig az időpontig jelenlegi álláspontjától nem tágit.

Roosevelt nyilatkozata természetesen sokban hozzájárult ahhoz, hogy az a föz-dei pánik, amely a ma reggeli hírek nyomán világszerte megindult, a délutáni órákban még jobban elmélyüljön.

Korszerű Husnélküli Táplálkozás

Utbaigazításokkal és konyhareceptekkel. Vese, gyomor, stb. betegek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Írta: Dr. Rusznyák István, budapesti szanatóriumi vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvétellel 115 lej.

Kapható:

Brassói. Lapok Könyvosztályában

Az igazi Nagy Imre

Csak igen ritkán látni kiállítás, amely a művészi fejlődésnek, elmélyülésnek, tökéletesítésnek olyan érdekes és lebilincselő folyamatát mutatja, mint Nagy Imre mostani képművésze. Megihlet és elragadó crescendo-skálát, ez a diadalmas önmegtalálásnak, annak a szabaddulások kiteljesedésének, amit a szellem, az érzésvilág, a lelki tartalom felülkerekedése jelent a zavartalan, mindentmondó kifejezés robusztuságai fölött.

Nagy Imre, magától értetődően, egész egyszerűen, ugyanakkor robusztus egyéniségénél fogva mindenekelőtt a föld, az ugynevezett anyaföld kultuszának festője. Nem általában a természet, hanem ebben különlegesen a színpad, a keményarcu, de meleg, bujatestű és állatvilágú föld, annak valamennyi megnyilvánulási formájában. Valahogyan éppúgy benne látja az élet gyökerét, igazi méhét, alaplényét, amint a nyers, kérés, de tisztaszívű, józan, romlatlan parasztszasszonyban szokás látni az őszanya erőteljes megszemélyesítőjét. Nagy Imre azonban nem romantikus, nem irizsgál, nem ellágyul és megalázkodó inádjára a földnek, hanem büszke, meggyőződéses, hisztionista, szószólója. Buklikát zeng róla, de nem pástorsíppal és fuvalával, hanem a festészet valóságos tárogatójának öblös, erőteljes, pompolygós és mély hangszímfóniájával. Igen, az ő művészete megrendítő és hódító tárogatósa faluja táj- és egész életének tolmácsolásával a földnek, a méhében mindent összefoglaló, ezerarcu, élő és éltető őstalajnak.

Két esztendővel ezelőtt Nagy Imre még vadított, küzdött az egységes kifejezés gyötrelmes nehézségeivel. Akkor még nem mindig sikerült az egyéniségének megfelelő puritánussággal, kizárólagossággal és fegyelmezettséggel azt mondania, amit akart, amit szeretett volna. Leginkább birkózott annak a kifejezésével, hogy ember és állat egy a földdel, a melynek szolgálatába szegődött és amelyről azt hiszi, hogy igájába fogta, egy vele, együtt lélegzik, együtt virul, együtt pihen és sorvad vele. Ezt a szerres együttélést a maga meggyőző egyszerűségében érzékeltetni: olyan művészi feladat és teljesítmény, amely a kiteljesítés horizontjait és mélységeit nyitja meg.

Nagy Imre számára a kétféle elvonult munka meghozta ezt a nagy eredményt, ezt a nagyszerű, ujjongásos felszabadulást a kifejezésbeli nehézségek utvesztőjéből. Mostani társai anyaga olyan megoldásbeli egyenesbejutást, biztonságát és szintetizálódást reprezentál, amely a legkiválóbb művészek sorába emeli Nagy Imrét.

Egész kiállítása egy himnusza a föld és a lélek felemelő, lelkesítő és megnyugtató kozmikus gyönyörűségének és harmóniájának. Kozmikus, egyetemes igenlő-erő van minden újabb képeiben, akár tájrészlet az, akár kompozíció, emberekkel, állatokkal a tájban, a föld fölött, hol lengegető, hol rideg, de mindig vonzó keblében. Ilyen kozmikus hatást csak nagyon keveseknek sikerült és sikerül belevinniük képértelmükbe. Az összhangulat, a színek, a terek, az anyag, csaknem minden vásznán tökéletes egységben adja az összes jellegzetes, az összes színt, az összes lelkiséget, magát a nemes, a nagyszerű lényegét. A kis falusi építők, életérzések mindegyikében egy világos kapunk a robusztus festői tehetség bámulatosan egyszerű, nyílt, derűs előadásában, amely teljesen kimerítő s nem hagy pillanatra sem kétséget aziránt, hogy az adott témáról csak annyit lehet igazán és tárgyavágóan mondani, amennyit a kép mond.

Nagy Imrénél a mostani kiállítása a kifinomult, izmoságban is könnyedé, nyugtalanítóan modern művész tiszta, bámulatramelőt teremtését adja, amelyet minden fenntartás nélkül értékelnie kell mindenkinek, aki szereti a becsületet, igaz, mély lelki gazdagsággal teli művészetet.

Felfedezték a liliumtípussal

Vádolt Tóthpál Dánielt

A brassói törvényszék II. szekciójának Seid-Baiulescu-tanácsa szombaton délután hirdetett ítéletet a liliumtípussal vádolt Tóthpál Dániel ügyvédje által bűnpörében. A bíróság a vádlottat, büntetéseljárás hiányában, felfedezte.

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

November 30-án este 9 órakor

Alhambra szeret!

című szenzációs revü egyetlen bemutatása
Siessen jegyet biztosítani az ASTRA pénztáránál!

Brassó sportja

A GLORIA TEAESTÉLYE

A Gloria SC. vásárnap este teaestélyt rendez a „Sporthoz” címzett vendéglőben, a Gyár-uton. Az egyesület ezúton hívja meg a közönséget, hogy nálánál nagyobb számban jelenjen meg az estélyen.

TEKÉZŐSPORT

Hétfőn este Vig Barát-Turul női és férficsapat revánsmérkőzés lesz a Gambrinus-pályán.

A brassói kerület táviratilag üdvözölte dr. Dunca szövetségi alelnököt, kolozsmegyei prefektussá való kinevezése alkalmából.

Gyógyszertári szolgálat

f. hó 25-től, december hó 9-ig délután, éjjel, ünnep- és vasárnapokon a következő gyógyszertárak látják el a szolgálatot: 1. Neustädter Jenő gyógyszertára az „Órangyalhoz”, Belváros, Buzasor 5. szám és Lukás Frigyes gyógyszertára, „Az arany kereszthez”, Bolonya, Vasutca 20 a.

Brassó parlamentje

Módosították a költségvetést — Elkészült a városi üzemek szabályrendelete

Brassó, november 26.

Az áldatlan politikai rendszer Damokles-kardja ott lebeg a brassói tanács felett is, de ennek a városnak vezetősége és tanácsa nem izgul, nem kapkod, nem zuhan letargiába, hanem az utolsó percig teljesíti kötelességét és szolgálja a város érdekeit azzal az odaadással és lelkesedéssel, mely Brassót az utóbbi esztendőben a fejlődés eddig nem is remélt magaslataira emelte. Brassó mai vezetősége nem törődik azzal, hogy a hatalomra került pártpolitikai túlekedés feni fogat a városi tisztségekre, hanem halad azon az úton, melyen az alkotások, újítások és fejlődési mozzanatok szakadatlan láncolata sorakozik fel. Hogy az utódok mit fognak csinálni, az az ők felelősségére tartozik, de míg a hatalom szét nem robbantja a nép akaratából a város élére helyezett vezetőséget, addig ez állja helyét, mint a jó hajóskapitány, aki az utolsó percig hajóján marad.

Ezt az erős elkötelezettséget és helyes igyekezetet mutatta Brassó törvényhatósági város tanácsának tegnapi gyűlése, melyet Voicu Cornél dr. polgármester elnökölte alatt tartottak meg a régi tanácsház üléstermében. A tanács tagjai tekinélyes számban jelentek meg, hogy részt vegyenek az elintézésre váró munkában. A magyar tanácsosok közül jelen voltak: Dánér Lajos, Debreczy Béla dr., Harmath Zoltán dr., Király Lajos, Szegő Árpád, Szele Béla dr. és Zakariás Erzsébet.

A gyűlés legfontosabb pontját a költségvetés módosítása képezte. Az előrehaladott idő több változtatást tett szükségessé és ezt hajtotta végre a tanács az összes alakítások lelkiismeretes tartásával. A Brediceanu Tiberiu dr. előadó által ismertetett javaslatot az ellenőrző bizottságok jelentésének meghallgatása után egyhangúlag fogadta el a tanács.

Debreczy Béla dr. ismertette a városi üzemek szervezetét szabályozó szabályrendeletet, melyet a tanács Zerbos Mihály indokolt módosításaival elfogadott. Elfogadta a tanács a tanácsház-építési alap létesítését szolgáló taxák életbe léptetését kimondó szabályrendeletet is, melyet előzőleg, mint annak idején megírtuk, az összes érdekelt képviselők megbeszéltek és elfogadtak.

A tanács hozzájárult ahhoz, hogy az Erdélyi és Bánsági román újságíróknak a Pojánában üdülőtelep céljaira megfélemlített adományoztassák, továbbá a

Ének!
Tánc!
Vidámság!
Gyönyörű
díszletek!
Pazar
kosztümök!
Görök-boyok!

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

Szombaton, nov. 25-én

Szenzációs premier!

A berlini nagymozgók bombasikere, az első zenés bűnügyi kalandorfilm:

Az éjszaka lovagjai

Főszerepben:

Jenny Jugo, Hans Brausewetter, Paul Kemp,
Julius Falkenstein

A ragyogó slágerdalok szövegét ROBERT GILBERT írta.

Zenéjét szerzette: Ábrahám Pál

Vasárnap d. e. olcsó helyárakkal: (10—15 lej)

Szöke Szakáll, Lucie Englisch, Hilde Hildebrandt
nagyszerű operett vidonság.

Szele Béla dr. által előterjesztett javaslat ellogadásával ahhoz, hogy a Katona-kórház-téren a Brassói Ügyvédi Kamara egy Ügyvédek-háza létesítése céljaira díjtalanul két parcellát kapjon. A Katona-kórház-tér kisajátítását és rendezését már régebben elhatározta a tanács, de anyagi erő hiányában csak lassan valószínűsíthető meg ez a szép terv. Egv lépéssel előbbre vitte ezt a tervet a tanács, mikor elhatározta, hogy a háztulajdonosokkal közvetlenül tárgyal és megvásárolja az eladásra kerülő ingatlanokat. Így ezúttal az örv. Ilie Mária házának megvételét perfektuálta.

Szele Béla dr. előlő javaslatára kimondotta a tanács, hogy a Cenk-alján történt földcsuszamlás károsultjainak házépítésre a Rakodó-völgy elején hat ház helyet bocsát cserében rendelkezésre. A brassói gummigyár kérésére elhatározta a tanács, hogy megfelelő területet ad el ennek a virágzó vállalatnak, hogy az üzem megnagyobbítható legyen, mert ez a

megnagyobbítás elsőrangú városi érdekeket szolgál.

A román kaszinó százéves fennállásának alkalmából a kaszinó kérésére a tanács hozzájárult ahhoz, hogy a kaszinó által a város tulajdonát képező förtéri ingatlanban ma bérbeartott részek ingyenes használati joga bizonytalan időre megadassék annak kikötése mellett, hogy, ha a város ezt az épületet át akarja alakítani, lebontatja vagy eladja, a kaszinó hathavi felmondás után köteles a használatba átengedett helyiségeket minden igény nélkül a város birtokába visszabocsátani. A tanács többségben levő magyar és szász tagjai újabb bizonyosságot szolgáltatottak a határozat meghozatalával arra nézve, hogy igazán testvéri megértés és jóindulat vezeti őket a város ügyeinek intézésében. Ezzel szemben illetékes román körök részéről erkölcsileg kötelező ígéretet tettek, hogy a szászok és magyarság hasonló természetű igénye hasonló elbírálás alá fog kerülni.

A névtelen ember

Vizsgálat Brassó város polgármestere és a tanács ellen

Brassó, november 26.

Amit néhány nappal ezelőtt bejósoltunk, most bekövetkezett: szombaton délután Brassóba érkezett Crudu belügyminisztériumi vezérfelügyelő és vizsgálatot kezdett a városházán. A vizsgálat eredményét egyelőre nem tudjuk, annyi azonban valószínű, hogy a vizsgálat éle Voicu Cornél dr. polgármester és a jelenlegi városi tanács ellen szól. A kormány ugyanis a polgármestert fel akarja függeszteni állásából, a tanácsot pedig feloszlítani. A kormányintézkedés, amennyiben az bekövetkezik, Brassóban egyáltalán nem lesz népszerű cselekedet.

HIRDETMEY

Alulírott Vajda Sándor vállalkozó, mint Brassó törvényhatósági város egyedül jogosított ürszéktakarító vállalkozója, egyedül vagyok jogosítva a város területén az ürszéktakarítási munkákat végezni. Megrendelések naponta a hivatalos órák alatt, a városi pénztárnál, vagy alulírott lakásán, Str. Juliu Maniu 128 alatt adhatók be. A mai árak jóval olcsóbbak lévén, mint a múltban, mindenkinek figyelmét felhívom arra, hogy fenti munkálatok nem végezhetők el erre nem jogosítottak által, sem a háztulajdonosok saját eszközeikkel nem végezhetik azokat. Személyzetem igazolvánnyal van ellátva.

Vajda Sándor sk.

Világattrakció!

Ezt mutatja:

ROLF HANSEN

Európa legnagyobb bűvésze, aki
naponként extázisba ejti a

Lux-Mozgó

előadásainak közönségét.

Szerkesztői üzenetek

K. I., Vasfalu. Elveszett munkakönyve ügyében az Ön területén illetékes munkakamaránál kell jelentkeznie.

Egy előfizető. Hamarjában a következő címetek tudjuk rendelkezésére bocsátani: Erzsébet tanítónőképző, Budapest, Városliget. — Állami tanítónőképző, Szeged. — Református tanítónőképző, Pápa és Római katolikus tanítónőképző, Kiskunfélegyháza.

Levél. 1. A Pojána Brassó közelében körülbelül 1000 méter magasságban fekszik a tenger színe fölött. Egyes pontjai mélyebben, más pontjai magasabban valamilyen. Elsőrangú üdülőhely, amely különösen téli napozásokra alkalmas, megfelelő idő esetén. 2. A Karpathenverein (Brassó) tart fenn ottan egy penziószerű üdülőhelyet. Tudomásunk szerint azonban csak előzetes orvosi vizsgálat alapján vesznek fel oda üdülővendégeket. Tüdőbetegeket nem szívesen vesznek fel. Ebben az ügyben egyéb ként tessék közvetlenül az egyet fentebbi címére írni. Egyébként van egy másik penzió is ottan, a Turcu-féle és több magánház, ahol bizonyára felveszik üdülő rokonát. Legjobb személyesen utána járni ennek, ami — előre jelezzük — egy kissé fáradságos. 2. Ugy tudjuk, keresztyének.

B. M., Segesvár. Legjobb akaratunk mellett sem tudjuk kívánságát teljesíteni, mert még magunk sem kaptuk meg külföldről a kért címetek. Megpróbáljuk megszüntetni a választ.

B. K., Páva. Jelenleg 32 lej kilogramja.

Több érdekelt gazda, Nagyvárad. A „Suburbium” szó magyarul külvárost jelent.

S. Istvánné, Nagyvárad. Mindenekelőtt azt szíveskedjék közölni, hogy a halálesetre vonatkozó hír mikor jelent meg a B. L. hasábjain. Így vaktában nem foghatunk hozzá, esetleg több évfolyam áttanulmányozásának. Ha közelebbi adattal tud szolgálni és a jelzett cikket megtaláltuk, akkor talán meg tudjuk mutatni azt az utat is, amelyen talán biztosabb adatokat kaphat Amerikában elhalt rokonáról.

B. G., Barót. Kézírata csupa fájdalmas probléma felvetése. De „még” nem vers. Valami hiányzik belőle, ami az írást verssé teszi.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetést díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Eladó szivógázmotor, 65 HP. Üzemben megtekinthető. Ford személyautó, Typ. 1928—29., 4 új gumival, új akkumulátor, új hűtő, újonnan lakkozva. Ára 30.000. — 46.000 km-ert ment. 13731

Bánáti mongolica sertésektől prima zsirnakvaló szalonna, cca 20 cm. széles, bármilyen mennyiségben kapható, napi áron. Bacsoni, Malom-utca 12. Telefon 6—99. 13744

Eladó olesón egy Capkagyármányu zongora. Cím 13713. szám alatt a brassói kiadóban.

Egy jókarban levő divány eladó. Brassó, Str. N. Filipescu (Hátulsókőbánya-utca) 59. földszint. 13726

Finom, préselt szén eladó. Előnyös árak, kitűnő minőség. Szucher Ábrahám, Ditrău, jüd. Ciuc. 13725

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYÁKAT, cérna férfizoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TAR-TOS ANYAGBOL OLCŐSÓ ARON KÖTŐK. Cím: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátulsókőbánya) 12937

Elsőrangú főtéri kávéház-étterem, megveszék helyen átadó. Cím 13761. szám alatt a brassói kiadóban.

KOVÁCS A.

URI-DIVATSZABÓ
BRASSO, WEISS MIHÁLY-U. 18.

Saját és hozott anyagból teljes megelégedésre dolgozunk

Keménygallér tisztítás leszállított

áron drb. Lei 4.50. —

A gallér tűkórleves és habfehér. Ron gálódás kizárva — SZABÓ-MOSÓDA Brassó. Hosszu utca 32 Fiók-tízlet Kuf utca 20

A jövő ágybetétje

a szabadalmazott „ELASTIC”, épen úgy egész életén keresztül szolgálja Önt, mint bármilyen kárpitosmunka, ami az én szakavatott kezemről kerül ki. **BINDER A.** kárpitos és díszítő Brassó, Kapu-utca 55.

Elegáns őszi kosztümök és téli kabátok a

Margaret-szalokban készülnék

Maramarosch-palota, Piața Libertății No. 10

SZÉPÉSZETI OSZTÁLYAL

bővítettem ki női fodrász szalonomat **Dr. Winklerné Beck Rozsi** (dipl. Paris Barbara Gould) vezetésével **Olcsó hét! Speciális modern párizsi kezelések.**

MOLNÁR ANTAL Brassó, Weiss Mihály-u. 21

Szaktudással ízléssel, olcsón öltöztet **Kósa Albert uriszabó üzlete** Brassó, Kolostor-u. 25, I-ső emelet KOZPONII HITELIRODA TAGJA

Állást nyer

Perfekt románul tudó fiatal leányt keresek egy 6 éves gyermeknek napi egy órai oktatására. Cím 13727. szám alatt a brassói kiadóban.

Perfekt magyar gyorsíró és gépirónó azonnal felvétetik a Br. L. kiadóhivatalában. Csak kellő gyakorlattal rendelkező, perfekt munkaerők jelentkezzenek. 13764

Lakás

Közponban 3 szobás modern lakást keresek azonnalra. Cím 13724. szám alatt a brassói kiadóban.

Tágas terem, irodának, vagy rendelőnek, előszobával, teljes irodabutorzáttal; továbbá két szoba raktárnak, vagy műhelynek kiadó. Bővebbet Hosszu-utca 7. 13748

Vegyes

Párisi tanulmányaimat befejeztem, francia nyelvtanítást vállalom. Aronsohn Eszter, Brassó, Uzdoda-utca 3. Ugyanitt szoba, fűtéssel, nő részére kiadó. 13760

A HAZICUKRASZAI KEZELŐKÖNYVE. Krékné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téstáka mindenki házáig készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félévazon kötésben 40 lej.

A MI SZÉP, A MI BÁJOS

asszonyunkkal egy thea, egy keleti cigarettá, halk szavak, kenvelmes foiet asztalkán a BELMONT-rádión, — OPERÁK, MŰVESZHANGVERSENYEK — erre mondja a nemet: „Das lebt sich!”

ÁLOM? — NEM!

Telefonáljon a 133-nek — estére már Önt is irigylük a Belmont-rádióért.

„NOVY”-rádiólaboratórium, Brassó, Rózsater 19

Bőriparosok!

Támogassák a saját vállalatotokat Mindennemű bőr és talp a legolcsóbb BŐRIPAROS MESIEREK ARUCSARNOKA R-T nál, Erassó, Rózsater 2 szám alatt.

FIGYELEM! Ki vannak bocsátva az

olaszle'xi kórház-sorsjegyek 1215 drb. sorsjegy nyer. Huzás 1934 febr. 10. Főnyeremény 100.000 Lei. — Mindenki próbálja meg szerencsáját — Aki e sorsjegyekből vásárol, saját érdeke mellett, szent ügyet szolgál Egy sorsjegy ára csak 25 lej.

Szőlőoltványokat

a legkeresettebb fajokból garantált fajtiszta, ugymint amerikai sima és gyökerező alany vesszőket szállít:

CASPARI FR. Mediaș

Arjegyzék kívánatra ingyen!

Elsőrendű

butorasztiolosok, fényezők és fényezőnők

felvételnek.

SZÉKELY és RÉTI R. T.

butorgyárában, Tg-Mureș

Szálloda, étterem, bodega

a brassói főállomás közvetlen közelében, óvadéktépes vendéglősnak azonnal kiadó. Érdeklődések „Szálloda-étterem” jellegére a „Saxonia” hirdetőiroda, Brassó, Str. Voev. Mihaj címre küldendők.

Drótkötélpályát

használtat, lehetőleg 5—6 km hosszút, jó állapotba, megvételre keresünk. Ajánlatokat részletes műszaki leírással „Üzemképes 1864” jellegére Haasens'ain és Vogler R. T. hirdetőirodába, Budapest, Dorottya-u. 8.

Uri és női szabószágot Brassó, Hirsch u 7 szám alatt külön helyiségben megnyitottam

Stoica Péter

a megszűnt Maurer és Stoica-cég volt beltagja. Kérem további szíves megrendeléseit!

Minden 15 napban indulnak Constan-

tából a Serviciul Maritim Român „Dacia” és „Regele Carol” nevű hajói

PALESZTINA

felé kiránduló és látogató csoportokkal kedvező alkalom a Szentföld meglátogatására, teljes kényelemben és

nagyon kedvező árakon.

Elfogadjunk előjegyzéseket az 1934 tavaszi TEL-AVIVBAN tartandó Levantei mintavásárra való utazásra, részlet-fizetési kedvezménnyel.

Felvilágosítás és előjegyzés:

„CARMEL”

Oficiu de Turism și Voiaș București

Strada Gh. Coșbuc 4 sz.,

valamint képviseleteinknél az ország minden részében.

Néhány óra kellemes szórakozás

pompás zene

és kitűnő

kükküllőmenti borok

mellett az elsőrendű

KORONA kávéházban

és annak tánchelyiségében.

GOMBOS URISZABÓ

BRASSO, Kapu-utca 41 szám alatt. Téli kabátok, felöltők, öltönyök stb elegáns, szolid kivitelben. Intézmény árban készülnék.

ÜBÖR, prima palackért 140 hektoliter 14 1/2 Maliga, UJDELAVERE prima 230 hl. körül 13 1/2 Mal, VEGYESFEHÉR 40 hl. körül 9 Mal. egyben, esetleg több tételekben is cadeai (nagykagysai) incében olesón ladó **IEDLICKA SIVÁN** szőlőbirtokos ORADEA, Str. Pavel 20.

Vigyázz!

Jólberendezett, Brassó központjában fekvő sport- és fotóüzlet azonnal eladó. Írásbeli komoly érdeklődések „Vigyázz” jellegére a „Saxonia” hirdetőirodához, Brassó, Kolostor-utca címre küldendők.

A n. é. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy földzeten tej, vaj, tejszín és tejfél, valamint tehénturó készítményeink a

Weiss Mihály-u. 16 sz. alatt újonnan megnyit

tejcsarnokban

is kaphatók. Készítményeink mindig tiszta pasztörizált és állandóan friss minősége saját magát dicséri.

Brassói Tejszövetkezet.

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal. 260 oldal ára 120 Lei Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Minden könyvkereskedésben, minden újságel-árusítónál kaphatók a

Brassói Lapok

könyvnapitárai.

NAGY REGÉLŐ NAPTÁR
CSALÁDI NAPTÁR

Lei 25.—

Lei 25.—

Népujság

KIS REGÉLŐ NAPTÁRA
GAZDA NAPTÁRA

Lei 12.—

Lei 12.—

ELŐJEGYZÉSI NAPTÁR

Lei 20.—

Bukarestben naptáraink minden újságelárusító helyen kaphatók. Továbbá a BUKARESTI LAPOK kiadóhivatalában, Str. Sfntu Mina 9. COSMOPOLIS hírlapiroda, Calea Grivița 10. IG. HERTZ könyvkereskedésében, Calea Vito-